

PROVEDBENI PROGRAM OPĆINE ERDUT ZA PERIOD 2025. – 2029.

KRATKI PREGLED

PREMA ZAKONU O SUSTAVU
STRATEŠKOG PLANIRANJA I
UPRAVLJANJA RAZVOJEM
REPUBLIKE HRVATSKE (NN 123/17,
151/22), JEDINICE LOKALNE
SAMOUPRAVE, ODNOSNO ČELNICI
IZRAĐUJU I DONOSE
PROVEDBENE PROGRAME ZA
MANDATNO RAZDOBLJE.

Sadržaj

PREGOVOR.....	3
UVOD.....	4
SUSTAV STRATEŠKOG PLANIRANJA	5
PROVEDBENI PROGRAM	6
SADRŽAJ PROVEDBENOG PROGRAMA OPĆINE ERDUT 2025.-2029. GODINA.....	8
DJELOKRUG RADA OPĆINE ERDUT	8
ANALITIČKA PODLOGA IZ KOJE PROIZLAZE RAZVOJNE POTREBE I RAZVOJNI POTENCIJALI	11
OPĆI PODACI	11
GLAVNE ZNAČAJKE OPĆINE ERDUT.....	11
DEMOGRAFSKA OBILJEŽJA I KRETANJE STANOVNIŠTVA.....	13
GEOGRAFSKI POLOŽAJ OPĆINE ERDUT	14
RESURSI, PROSTOR, PRIRODNI POTENCIJALI	16
RELJEF I ZEMLJIŠTE	16
KLIMATSKA OBILJEŽJA.....	17
VEGETACIJA.....	18
VODNO BOGATSTVO OPĆINE ERDUT.....	19
ZAŠTITA PRIRODE I OKOLIŠA	20
INFRASTRUKTURA	20
PROMET	20
ŠIROKOPOJASNI PRISTUP INTERNETU	23
VODOOPSKRBA NA PODRUČJU OPĆINE ERDUT	23
ELEKTROOPSKRBA.....	24
POŠTA I TELEKOMUNIKACIJE	25
KOMUNALNA DJELATNOST	25
ODVODNJA I PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA.....	25
ODLAGANJE ČVRSTOG OTPADA.....	26
DRUŠTVENE DJELATNOSTI I KVALITETA ŽIVOTA	27
OBRAZOVANJE	27
PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE	27
OSNOVNOŠKOLSKO OBRAZOVANJE.....	27
SREDNJEŠKOLSKO OBRAZOVANJE.....	28
KULTURA I PRIRODNA BAŠTINA	28
KULturna BAŠTINA OPĆINE ERDUT	28

PRIRODNA BAŠTINA OPĆINE ERDUT	29
ZDRAVSTVO.....	31
SOCIJALNA SKRB.....	31
SPORT.....	33
UDRUGE	34
GOSPODARSTVO	35
POLJOPRIVREDA.....	35
TURIZAM	37
MALO I SREDNJE PODUZETNIŠTVO U OPĆINI ERDUT	40
PODUZETNIČKA POTPORNA INFRASTRUKTURA	41
INDEKS RAZVIJENOSTI OPĆINE ERDUT.....	41
SWOT ANALIZA IZAZOVA I RAZVOJNIH POTREBA.....	42
VIZIJA, MISIJA,PRIORITETI I MJERE OPĆINE ERDUT	43
DOPRINOS PROVEDBI CILJEVA I PRIORITETA IZ POVEZANIH AKATA STRATEŠKOG PLANIRANJA	44
PREGLED PRIORITETA IZ PLANA RAZVOJA OBŽ, POSEBNIH CILJEVA PLANA RAZVOJA OPĆINE ERDUT I PODRUČJA PROVEDBENOG PROGRAMA OPĆINE ERDUT	44
OKVIR PODRUČJA PROVEDBENOG PROGRAMA OPĆINE ERDUT 2025.-2029. GODINA, OPIS MJERA, KLJUČNE AKTIVNOSTI I POKAZATELJI REZULTATA	45
OPIS MJERA	47
OKVIR ZA PRAĆENJE I VREDNOVANJE	54
PRILOZI	54

PREDGOVOR

Pred Vam je novi Provedbeni program Općine Erdut za novo mandatno razdoblje od 2025 do 2029 godine.

Program predstavlja temelj planiranja lokalnih razvojnih politika i projekata, sredstvo je kvalitetne komunikacije ciljeva općinske uprave s građanima, poduzetnicima i posjetiteljima te definira viziju razvoja Općine Erdut, ključne inicijative i razvojne mjere u tom razdoblju.

Općina Erdut nastavlja strateški i planski usmjeravati svoj razvoj. Dokument u nastavku predstavlja pregled aktualnog stanja te najznačajnijih programa i projekata koji će biti okosnica i temelj budućeg razvoja Općine Erdut.

Današnji trendovi variraju od negativnih do pozitivnih, dio pokazatelja se oslanja na procjene i projekcije Državnog zavoda za statistiku, do dijela podataka dolazimo vlastitim istraživanjem no i takvi podaci pružaju solidan temelj za izradu cjelovitog plana.

Provedbenim programom obuhvatili smo veliku većinu rada i djelovanja Općine, općinskih institucija, ustanova i poduzeća, te organizacija civilnog društva, a sve sa ciljem unapređenja kvalitete života u našoj Općini Erdut.

Također, smatram da ovaj Provedbeni program treba potaknuti i druge dionike naše Općine, kako u javnom tako i u gospodarskom i civilnom sektoru, na definiranje svojih planova razvoja koje će uskladiti/povezati s ovim Provedbenim programom. Cilj nam je u narednom periodu realizirati što više planiranih projekata i programa, a što će u značajnoj mjeri ovisiti i o dostupnim izvorima financiranja od strane fondova EU, nacionalnih izvora, Županije i u konačnosti izvornim prihodima Općine. Mnogi projekti već su pokrenuti i nije upitna njihova realizacija.

Za realizaciju projekata i dostizanje ciljeva programa potrebna je suradnja svih, kako Općine, tako i civilnog i privatnog sektora, udruga i poduzetnika, odnosno svih nas koji u Općini Erdut živimo i radimo. Glavni cilj Provedbenog programa Općine Erdut je pratiti definirane pravce razvoja te pronaći načine i odgovarajuća sredstva pomoću kojih će se standard života stanovnika ovoga područja podignuti na višu društveno-ekonomsku razinu.

Izradi Provedbenog programa pristupili smo i kako bismo postojećim poduzećima, obrtima, obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, organizacijama civilnog društva te nama - jedinici lokalne samouprave, omogućili što lakši pristup financijskim sredstvima - natječajima i fondovima na nacionalnoj, regionalnoj i Europskoj razini.

Vaš, Načelnik općine Erdut

Jugoslav Vesić

UVOD

Sukladno članku 26. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske ("Narodne novine", br. 123/17), **jedinice lokalne samouprave** imaju obvezu izrade i donošenja **provedbenih programa** koji se pripremaju za razdoblje važenja od 1. siječnja 2021., odnosno ovaj Provedbeni program općine Erdut vremenski je definiran za razdoblje 2025. – 2029. godina.

Zakonska obveza uvedena je u svrhu rješavanja posebnih ciljeva na regionalnoj i lokalnoj razini kako bi se stvorio kvalitetniji sustav strateškog planiranja. Uz Plan razvoja koji se donosi za razdoblje do 5 do 10 godina, jedinice lokalne samouprave imaju obvezu izrade i **provedbenog programa** koji spada u kratkoročne akte strateškog planiranja, a izrađuje se za razdoblje od 1 do 5 godina.

Što je Provedbeni program, tko ga donosi i koji je rok?

- Provedbeni programi jedinica lokalne samouprave su kratkoročni akti strateškog planiranja koji **opisuju i osiguravaju postizanje ciljeva**, a odnose se na razdoblje trajanja mandata od 2025. do 2029., a po potrebi mogu se revidirati na godišnjoj razini radi prilagodbe nepredviđenim okolnostima.
- Donose ga općinski načelnik i to **120 dana od stupanja na dužnost**.
- Provedbeni program priprema se u skladu s Priručnikom o strateškom planiranju koji je izradilo i donijelo Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, a mora biti usklađen sa srednjoročnim aktom strateškog planiranja JLS-a.
- Kako bi se brže i kvalitetnije prepoznale potrebe za financiranjem projekata lokalne zajednice, potrebna je kvalitetna analiza i metodološka izrada strateške dokumentacije.
- Obvezni sadržaj kratkoročnih akata strateškog planiranja uređen je Uredbom o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Provedbeni programi izravno su povezani s proračunskim postupkom i s višim aktom strateškog planiranja – planom razvoja. U svrhu procjene troškova provedbe mjera i organizacije proračunskih programa Općina Erdut mora raščlaniti mjere na prateće aktivnosti i projekte. Tijekom izrade proračuna vrši se odabir mjera za financiranje i odlučuje o načinu financiranja pratećih aktivnosti i projekata.

Kod izrade provedbenog programa mora se uskladiti veza proračuna i sredstava koja su planirana u proračunu. Za sve mjere, aktivnosti i projekte predviđene provedbenim programom sredstva moraju biti predviđena odobrenim proračunom i/ili osigurana iz drugih izvora financiranja (npr. sredstvima iz fondova EU).

SUSTAV STRATEŠKOG PLANIRANJA

Strateško planiranje u Republici Hrvatskoj je sustav koji objedinjuje procese pripreme, izrade, provedbe, praćenja, izvješćivanja i vrednovanja akata strateškog planiranja. Temeljni pravni okvir za strateško planiranje je **Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske** ("Narodne novine", br. 123/17, 151/22) te prateće uredbe i pravilnici, poput **Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave** ("Narodne novine", br. 37/2023).

Cilj ovog sustava je osigurati učinkovito i koordinirano upravljanje razvojem na svim razinama vlasti, od nacionalne do lokalne, te osigurati transparentnost i odgovornost u trošenju javnih sredstava, posebno onih iz fondova Europske unije.

Hijerarhija strateških dokumenata

Sustav strateškog planiranja u Hrvatskoj uspostavlja jasnu hijerarhiju dokumenata kako bi se osigurala usklađenost ciljeva i mjera na svim razinama:

1. **Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (NRS 2030.):**
 - Ovo je krovni, dugoročni strateški dokument. Donosi ga Hrvatski sabor za razdoblje od 10 godina.
 - Definira dugoročnu viziju razvoja Hrvatske, ključne razvojne smjerove, strateške ciljeve i prioritete za cijelu zemlju.
 - Svi niži strateški dokumenti moraju biti usklađeni s NRS 2030.
2. **Višesektorske i sektorske strategije te nacionalni planovi:**
 - **Višesektorske strategije** pokrivaju više sektora i bave se složenijim razvojnim izazovima.
 - **Sektorske strategije** razrađuju ciljeve NRS-a 2030. za pojedine sektore (npr. Strategija razvoja turizma, Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije).
 - **Nacionalni planovi** su srednjoročni dokumenti koji konkretiziraju mjere i aktivnosti za provedbu strateških ciljeva sektorskih i višesektorskih strategija, obično za razdoblje od 3 do 4 godine. Oni su povezani s državnim proračunom.
3. **Planovi razvoja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave:**
 - Ovi dokumenti se odnose na **županije (Planovi razvoja županija), gradove i općine (Planovi razvoja gradova/općina)**.
 - Oni su srednjoročni strateški dokumenti koji definiraju viziju, strateške ciljeve, prioritete i mjere razvoja na lokalnoj i regionalnoj razini.
 - Moraju biti usklađeni s nacionalnim strateškim dokumentima (NRS 2030., sektorskim strategijama i nacionalnim planovima).
 - Regionalni koordinatori (razvojne agencije) imaju ključnu ulogu u pomoći jedinicama lokalne i regionalne samouprave u izradi i provedbi ovih planova.
4. **Provedbeni programi:**
 - Ovo su **kratkoročni akti strateškog planiranja**, obično za razdoblje od jedne do četiri godine.

- Njihova je svrha **konkretizacija i operativna razrada ciljeva i mjera iz hijerarhijski viših strateških dokumenata**, odnosno nacionalnih planova i planova razvoja jedinica lokalne i regionalne samouprave.
- Oni detaljno definiraju **mjere, aktivnosti, projekte, odgovorne institucije, rokove provedbe i potrebne financijske resurse**, uključujući izvore financiranja (proračun, EU fondovi, drugi izvori).
- Povezani su s proračunom tijela koje ih donosi kao i s višim aktom strateškog planiranja – planom razvoja (npr. općinski proračun za provedbeni program općine).

PROVEDBENI PROGRAM

Provedbeni program Načelnika općine Erdut predstavlja ključni dokument koji detaljno razrađuje ciljeve i aktivnosti koje Načelnik planira provesti, a koji su opisani u višem aktu strateškog planiranja – Planu razvoja općine Erdut donesenom za razdoblje do 2030. godine.

To je, zapravo, operativni plan koji proizlazi iz šireg, strateškog okvira razvoja općine Erdut.

Stoga je Općina Erdut započela s procesom izrade Provedbenog programa Općine Erdut za razdoblje od 2025. – 2029. godine (dalje u tekstu Provedbeni program) kojim se izražava politika Općine u smjeru jačanja gospodarskog razvoja kroz kreiranje specifičnih ciljeva, prioriteta i mjera za naredno mandatno razdoblje od četiri godine.

Provedbeni programi izravno su povezani s proračunskim postupkom. U svrhu procjene troškova provedbe mjera i organizacije proračunskih programa JLS moraju raščlaniti mjere na prateće aktivnosti i projekte. Tijekom izrade proračuna vrši se odabir mjera za financiranje i odlučuje o načinu financiranja pratećih aktivnosti i projekata. Kod izrade provedbenog programa mora se dati **veza s proračunom** i sredstvima koja su planirana u proračunu. Za sve mjere, aktivnosti i projekte predviđene provedbenim programom sredstva moraju biti predviđena odobrenim proračunom i/ili osigurana iz drugih izvora financiranja (npr. sredstvima iz fondova EU).

Provedbeni programi jedinica područne i lokalne samouprave čine osnovu za planiranje proračuna i provedbu mjera, aktivnosti i projekata. Tijekom pripreme proračuna provedbenih programa u obzir je potrebno uzeti proračunska sredstva dodijeljena s više razine upravljanja.

Obveza je propisana Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 123/17), dok je obveza koordinacije dodijeljena Koordinacijskom tijelu, regionalnim i lokalnim koordinatorima.

Provedbeni programi JLS ažuriraju se jednom godišnje ili prema potrebi, ovisno o fiskalnom okruženju, nepredviđenim okolnostima ili dinamičnim političkim promjenama, a sve s ciljem pravovremenog prilagođavanja razvoja Općine navedenim čimbenicima.

Provedbeni program Općine Erdut je dokument koji detaljno opisuje razvojne mjere definirane nadređenim aktima strateškog planiranja s ciljem ostvarenja dugoročnog održivog razvoja Općine. Navedene mjere najvećim su dijelom usmjerene na realizaciju ciljeva koji se odnose na efikasnu, pravodobnu i transparentnu Općinu te održivi gospodarski razvoj i poslovno okruženje.

Općina se obvezuje kontinuirano raditi na efikasnom, suvremenom, fleksibilnom i inovativnom pristupu upravljanja općinskom upravom, pri čemu će se dosljedno voditi kriterijima transparentnosti i fiskalne discipline.

Svrha provedbenog programa

Glavna svrha ovog Programa je osigurati viziju i transparentnost u radu Načelnika općine Erdut. Također, služi i kao smjernica za rad općinske uprave i drugih tijela u općini.

Za Općinu Erdut, izrada Provedbenog programa za razdoblje 2025.-2029. godine podrazumijeva sljedeće:

- **Obaveznu usklađenost s Planom razvoja Osječko-baranjske županije, Planom razvoja općine Erdut do 2030. godine**, ali i neizravno s Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. godine.
- **Detaljnu razradu specifičnih općinskih projekata i aktivnosti** (npr. u turizmu, poljoprivredi, infrastrukturi, društvenim djelatnostima) koji doprinose ostvarenju ciljeva definiranih u Planu razvoja općine Erdut do 2030. godine
- **Definiranje konkretnih rokova, odgovornih tijela i izvora financiranja** za svaki projekt.
- **Uspostavu sustava praćenja** kako bi se osigurala učinkovita provedba i mogućnost pravovremene prilagodbe.

Važan dio provedbenog programa je i kontinuirano praćenje provedbe te redovito izvještavanje o postignutim rezultatima. Načelnik je obvezan podnositi godišnja izvješća Općinskom vijeću i javnosti, o napretku u provedbi programa. Ovo omogućuje građanima da prate kako se njihov novac troši i jesu li obećanja ispunjena.

Ukratko, Provedbeni program načelnika je **radni dokument** koji konkretizira viziju razvoja općine i služi kao **alat** za upravljanje i kontrolu ostvarivanja postavljenih ciljeva. On je temelj za odgovorno i učinkovito vođenje lokalne samouprave.

SADRŽAJ PROVEDBENOG PROGRAMA OPĆINE ERDUT 2025.-2029. GODINA

Provedbeni program uključuje sljedeće elemente:

- **Vizija i ciljevi:** Jasno definirana vizija razvoja općine i konkretni, mjerljivi ciljevi koji se žele postići, uključujući poboljšanje infrastrukture, poticanje razvoja poljoprivrede i malog i srednjeg poduzetništva, razvoj turizma, unaprjeđenje socijalnih usluga, zaštitu okoliša i kulturni razvoj.
- **Prioritetna područja:** Program naglašava ključna područja na koja će se Načelnik i općinska uprava usredotočiti.
- **Aktivnosti i projekti:** Detaljan popis konkretnih aktivnosti i projekata koji će se provoditi radi ostvarenja postavljenih ciljeva. Za svaki projekt navodi se što se točno planira, kada i kako.
- **Vremenski okvir:** Određivanje rokova za provedbu pojedinih aktivnosti i projekata.
- **Financijski plan:** Procjena potrebnih sredstava za provedbu programa te izvori financiranja (proračun općine, fondovi EU, državni fondovi, itd.).
- **Pokazatelji rezultata:** Metrike i pokazatelji po kojima će se pratiti i ocjenjivati uspješnost provedbe programa.
- **Odgovorne osobe:** Navođenje tijela ili osoba odgovornih za provedbu pojedinih aktivnosti.

DJELOKRUG RADA OPĆINE ERDUT

Djelokrug rada Općine Erdut definiran je Ustavom Republike Hrvatske, Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, te Statutom Općine Erdut.

Ukratko, **općine su jedinice lokalne samouprave koje obavljaju poslove lokalnog značaja koji ne spadaju u djelokrug državnih tijela, a kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana.**

Ključna područja djelokruga rada Općine Erdut:

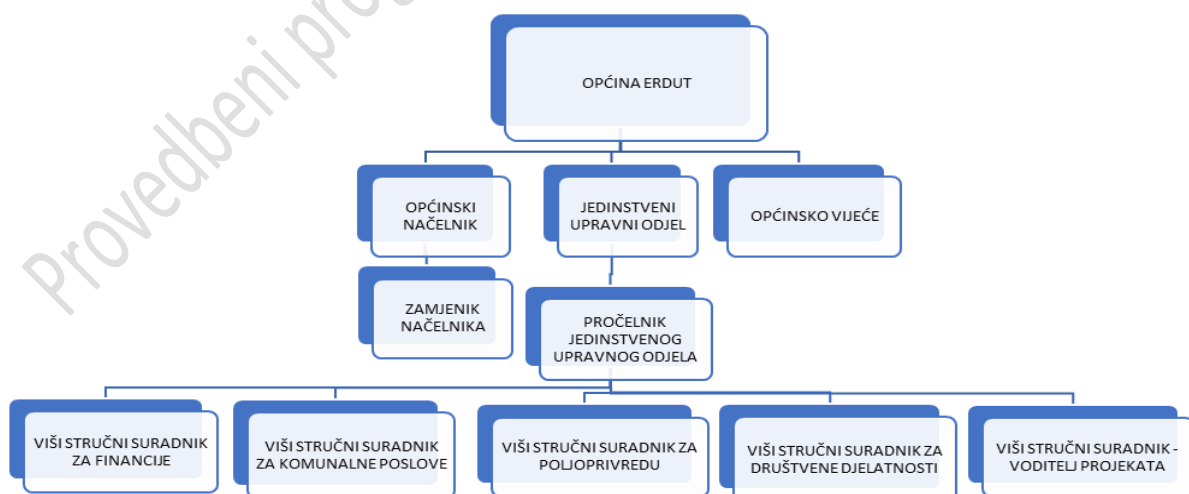
1. Komunalne djelatnosti:

- Uređenje naselja i stanovanje (prostorno planiranje, uređenje građevinskog zemljišta i slično)
- Održavanje nerazvrstanih cesta (lokalne ceste, ulice, nogostupi)
- Održavanje javnih površina (parkovi, zelene površine, igrališta)
- Javna rasvjeta
- Odvodnja atmosferskih voda
- Gospodarenje otpadom (organizacija prikupljanja i zbrinjavanja otpada)
- Tržnice, groblja

2. Društvene djelatnosti:

- Predškolski odgoj i obrazovanje (održavanje dječjih vrtića i sufinanciranje rada dječjih vrtića)

- Osnovnoškolsko obrazovanje (sudjelovanje u financiranju materijalnih troškova i drugo)
 - Socijalna skrb (programi socijalne pomoći, podrška ranjivim skupinama, npr. kroz programe "Zaželi")
 - Kultura (poticanje kulturnih aktivnosti, održavanje kulturnih objekata, podrška udrugama)
 - Sport i rekreacija (poticanje sportskih aktivnosti, održavanje sportskih objekata, podrška sportskim udrugama)
- 3. Gospodarski razvoj:**
- Poticanje razvoja poduzetništva, obrta i poljoprivrede (npr. kroz projekte, sufinanciranje rada potporne institucije)
 - Razvoj turizma (promocija destinacije, podrška turističkim manifestacijama, uređenje turističke infrastrukture)
 - Upravljanje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu RH na području općine.
- 4. Prostorno planiranje i zaštita okoliša:**
- Donošenje prostornog plana
 - Zaštita okoliša (sudjelovanje u rješavanju pitanja zaštite zraka, voda, tla, buke, svjetlosnog onečišćenja)
 - Zaštita okoliša i prirode, vodnih resursa
- 5. Upravljanje i financije:**
- Donošenje Statuta Općine, proračuna i godišnjeg obračuna
 - Uređenje ustrojstva općinske uprave (Jedinstveni upravni odjel)
 - Upravljanje općinskom imovinom
 - Naplata komunalne naknade i komunalnog doprinosa
 - Sudjelovanje u postupcima izdavanja građevinskih i lokacijskih dozvola
 - Suradnja s drugim jedinicama lokalne samouprave i međunarodna suradnja
 - Priprema i provedba projekata financiranih iz EU fondova i drugih izvora.

Općina Erdut kroz svoj rad osigurava funkcioniranje osnovnih javnih usluga, potiče razvoj gospodarstva i društvenih djelatnosti te brine o kvaliteti života svojih stanovnika.

Kako bi osigurala primjerenu kvalitetu života općina Erdut je osnovala trgovačka društva i ustanove koja u svom poslovanju moraju uzeti u obzir interese šire zajednice, kao što su zaštita okoliša, održivi razvoj i socijalna pitanja.

Općina Erdut osnovala je slijedeća trgovačka društva:

Naziv trgovačkog društva	Struktura vlasništva
Čvorkovac d.o.o. komunalno poduzeće Dalj	100% vlasništvo općine Erdut
Poduzetničko razvojni centar općine Erdut lokalna razvojna agencija d.o.o. Dalj	100% vlasništvo općine Erdut

Ustanove/udruge:

Naziv ustanove/udruge	Struktura vlasništva
Narodna knjižnica Dalj	100% vlasništvo općine Erdut
Kulturni i znanstveni centar Milutin Milanković Dalj	100 % vlasništvo općine Erdut
Turistička zajednica općine Erdut	100 % vlasništvo općine Erdut

Trgovačka društva u (su) vlasništvu Općine Erdut :

Naziv trgovačkog društva	Udio u vlasništvu u %
UNIKOM d.o.o. za komunalno gospodarstvo Osijek	4,92
GRADSKI PRIJEVOZ PUTNIKA društvo s ograničenom odgovornošću	0,14
TRŽNICA društvo s ograničenom odgovornošću	5,85
UKOP d.o.o. za pogrebne usluge Osijek	4,93
VODOVOD-OSIJEK d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju	6,15
ŠPORTSKI OBJEKTI društvo s ograničenom odgovornošću Osijek	6,17

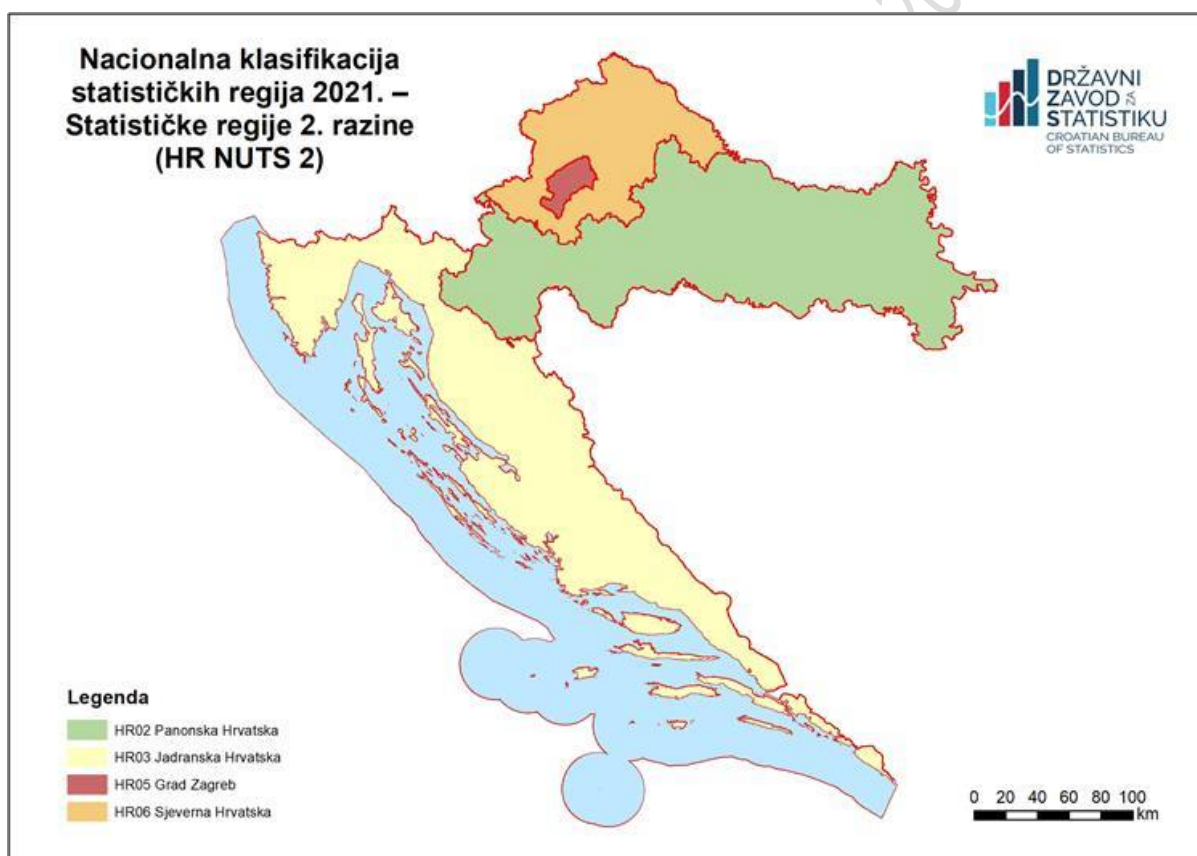
Provedbeni program za razdoblje 2025.-2029. godine upravo je dokument koji konkretizira kako će Općina Erdut ispunjavati ove svoje nadležnosti i ciljeve u narednom razdoblju.

ANALITIČKA PODLOGA IZ KOJE PROIZLAZE RAZVOJNE POTREBE I RAZVOJNI POTENCIJALI

OPĆI PODACI

GLAVNE ZNAČAJKE OPĆINE ERDUT

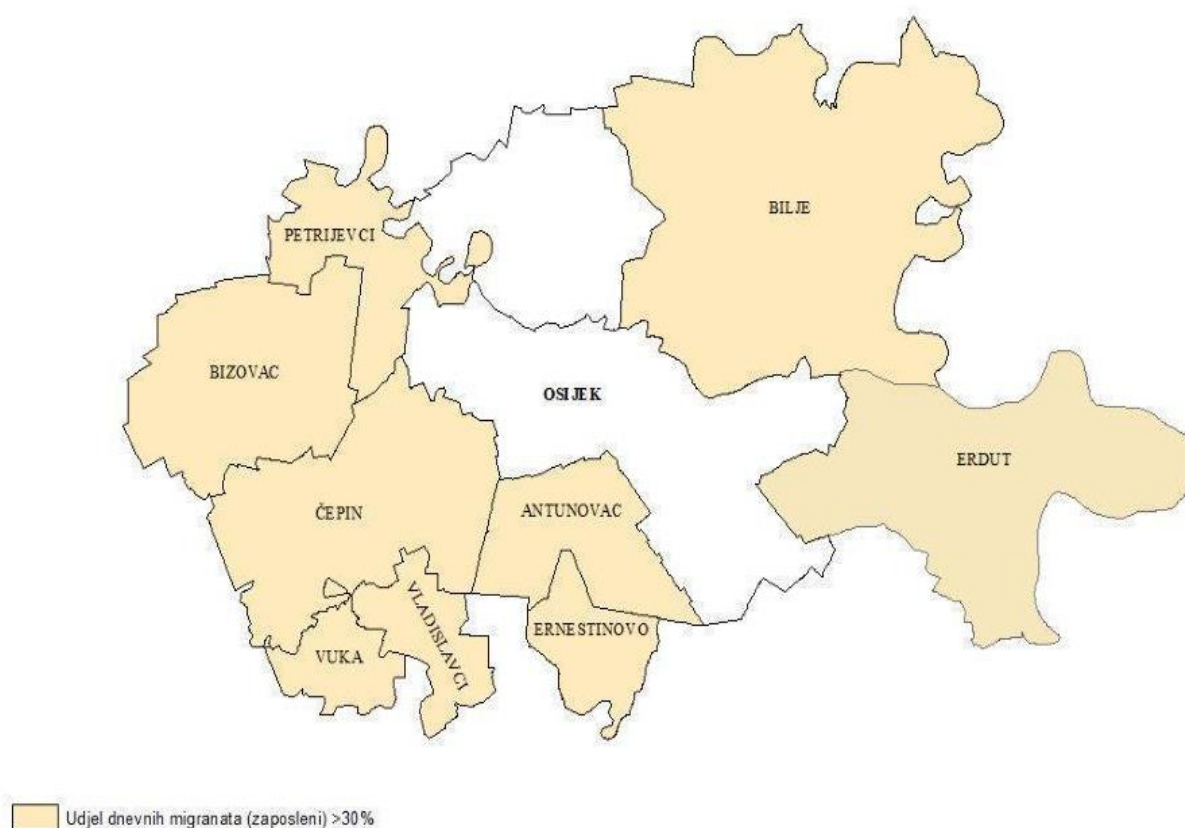
Općina Erdut, kao jedinica lokalne samouprave, osnovana je 1993. godine. Obuhvaća četiri naseljena mjesta: Aljmaš, Bijelo Brdo, Dalj i Erdut, a sjedište Općine je u Dalju. Općina Erdut dio je Osječko – baranjske županije i prostire se na 157,78 km². Šire gledano, općina se nalazi u istočnom dijelu Republike Hrvatske i pripada NUTS 2 regiji Panonska Hrvatska.

Dan općine Erdut je 12. 11. – datum potpisivanja Erdutskog sporazuma.

Općina Erdut dio je Urbane aglomeracije Osijek. Naselja općine Erdut nalaze se u gravitacijskom području Grada Osijeka, koji je istovremeno i centar urbanizacije ovog područja.

PODRUČJE OBUHVATA URBANE AGLOMERACIJE OSIJEK

Izvor: Strategija razvoja Urbane aglomeracije Osijek do 2027.godine

Provedbeni program općine

DEMOGRAFSKA OBILJEŽJA I KRETANJE STANOVNIŠTVA

Općina Erdut dijeli sudbinu mnogih ruralnih i pograničnih područja Hrvatske kada je riječ o demografskim trendovima.

Ključna demografska obilježja

1. **Smanjenje broja stanovnika:** Ovo je najizraženiji trend. Prema popisu stanovništva iz 2021. godine, Općina Erdut imala je 5.436 stanovnika.

Za usporedbu:

BROJ STANOVNIKA OPĆINE ERDUT 1991., 2001., 2011. i 2021. GODINE

1991.	2001.	2011.	2021.	Razlika 2011./2021.
10.197	8.417	7.308	5.436	-25,62%

Izvor: Državni zavod za statistiku.

2. **Negativan prirodni priraštaj:** Broj umrlih značajno nadmašuje broj rođenih. Ovo je dugoročan problem u Hrvatskoj, posljedično i u općini Erdut, a posebno je izražen u ruralnim sredinama i starijim populacijama. Posljedica je starenje stanovništva.
3. **Starosna struktura (starenje stanovništva):** Udio starijeg stanovništva (65+) je visok, dok je udio mladog stanovništva (do 14 godina) relativno nizak. To ukazuje na produbljivanje procesa demografskog starenja, što ima dalekosežne posljedice na tržište rada, mirovinski sustav i potrebe za javnim uslugama (zdravstvo, socijalna skrb).

4. **Migracije (iseljavanje):** Iako se u Bijelo Brdo, Dalj, Erdut, Aljmaš vratilo dosta ljudi, u novije vrijeme ipak je još uvijek prisutno iseljavanje, posebno mlađeg, radno sposobnog stanovništva. Razlozi su uglavnom ekonomski – potraga za boljim prilikama za zapošljavanje i višim životnim standardom, kako unutar Hrvatske (prema većim gradovima) tako i prema zemljama zapadne Europe.

5. **Nacionalna struktura:** Općina Erdut je višenacionalna sredina.

Demografsko stanje u Općini Erdut, s trendom smanjenja i starenja stanovništva, predstavlja veliki izazov za njezin dugoročni razvoj. Rješavanje ovog problema zahtijeva sveobuhvatan pristup i dugoročna ulaganja.

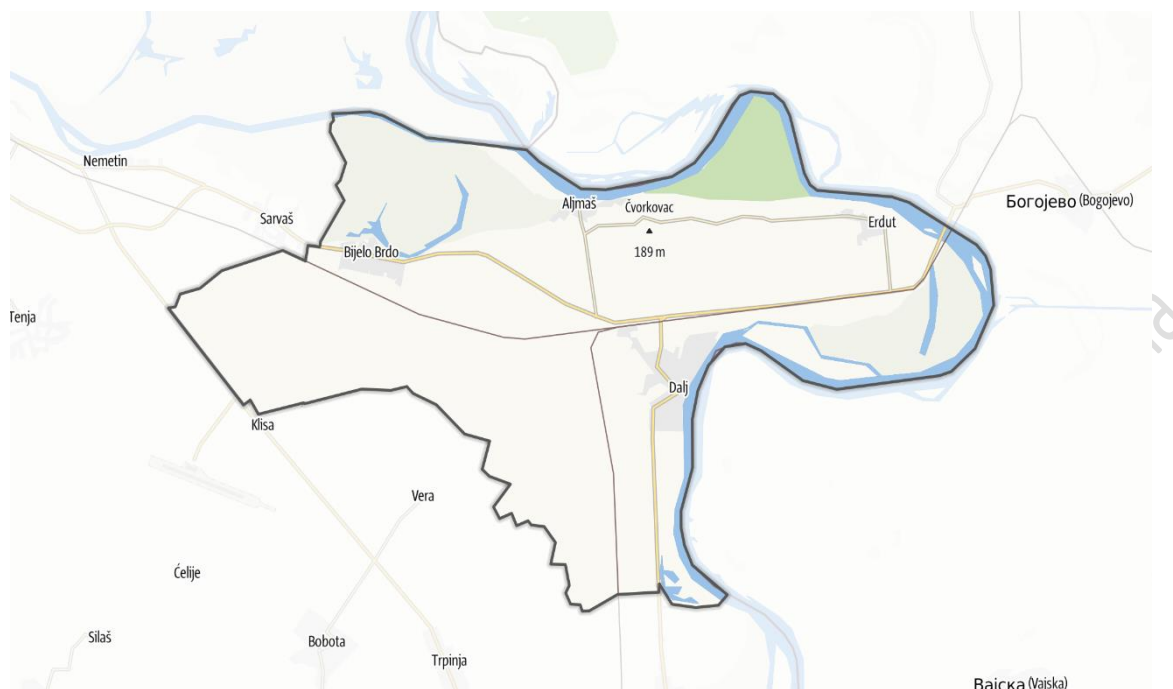
GEOGRAFSKI POLOŽAJ OPĆINE ERDUT

Geografski položaj Općine Erdut izuzetno je povoljan i čini je strateški važnom točkom na karti Hrvatske, s velikim potencijalom za razvoj u različitim sektorima.

OSJEČKO – BARANJSKA ŽUPANIJA

OPĆINA ERDUT

Ključne značajke geografskog položaja Općine Erdut:

- **Istočni dio Republike Hrvatske:** Općina Erdut smještena je na krajnjem istoku Hrvatske, unutar Osječko-baranjske županije. To je dio šire regije poznate kao Panonska Hrvatska.
- **Položaj uz rijeku Dunav:** Jedna od najvažnijih karakteristika je njezin smještaj na **desnoj obali rijeke Dunav**. Sam Erdut leži na lesnom uzvišenju iznad Dunava, tvoreći svojevrsni meandar (poluotok) koji je s ostatkom "kopna" povezan prevlakom između Aljmaša i sjeveroistočnog dijela Dalja. Ovaj položaj uz međunarodnu plovnu rijeku pruža značajne prometne, gospodarske i turističke prednosti.
- **Blizina ušća Drave u Dunav:** U blizini Aljmaša, rijeka Drava se ulijeva u Dunav, što dodatno obogaćuje riječni krajobraz i ekosustav. Stara Drava kod Bijelog Brda, koje je također dio općine, predstavlja južnu slavonsku refleksiju Kopačkog rita.
- **Granično područje:** Općina Erdut je granično područje, s izravnom granicom sa Srbijom. Ovo otvara mogućnosti za prekograničnu suradnju i projekte, ali nosi i specifične izazove.
- **Panonska nizina i lesne uzvisine:** Općina se nalazi u plodnoj Panonskoj nizini. No, za razliku od tipične ravnice, područje Općine Erdut karakteriziraju i lesne uzvisine, poznate kao Aljmaš planina, Dalj planina i Erdut planina. Ove uzvisine stvaraju atraktivan krajobraz i idealne su za vinogradarstvo, čineći Erdutsko vinogorje prepoznatljivim.
- **Naselja:** Općini Erdut pripadaju četiri naselja: **Dalj** (koji je i sjedište Općine), **Erdut**, **Aljmaš** i **Bijelo Brdo**.

Geografski položaj Općine Erdut ima ogroman utjecaj na njezin razvojni potencijal:

- **Turizam:**
 - **Vinski turizam:** Lesne uzvisine i vinogradi čine je idealnom za razvoj vinskog turizma, s prepoznatljivom vinskom cestom i vinarijama.
 - **Riječni turizam:** Položaj uz Dunav otvara mogućnosti za razvoj cikloturizma (EuroVelo 6 ruta), ribolovnog turizma, nautičkog turizma i promatranja ptica.
 - **Kulturni i vjerski turizam:** Blizina Aljmaškog svetišta Gospe od Utočišta i pravoslavnog manastira Vodica u Dalj planini, te povijesnih znamenitosti poput Erdutske kule i rodne kuće Milutina Milankovića u Dalju, privlače brojne posjetitelje.
- **Poljoprivreda:** Plodno zemljište Panonske nizine, obilje vode (Dunav i Drava), te specifična klima lesnih padina idealni su za razvoj intenzivne poljoprivrede, posebice ratarstva, vinogradarstva, voćarstva i povrtlarstva.
- **Promet:** Dunav kao međunarodni plovni put pruža mogućnosti za riječni promet i logistiku. Cestovna mreža povezuje općinu s Osijekom i ostatkom Hrvatske, kao i sa susjednom Srbijom.
- **Zaštita prirode:** Prisutnost Dunava i Drave, te blizina Parka prirode Kopački rit, čine ovo područje bogatim ekosustavom i važnim staništem za brojne biljne i životinjske vrste, što otvara potencijal za ekoturizam.

Ukratko, geografski položaj Općine Erdut, karakteriziran rijekom Dunav, plodnom zemljom i vinorodnim lesnim brežuljcima, temelj je njezinih **poljoprivrednih, turističkih i razvojnih potencijala**, koji su ključni za kreiranje budućeg Provedbenog programa 2025.-2029.

RESURSI, PROSTOR, PRIRODNI POTENCIJALI

RELJEF I ZEMLJIŠTE

Reljef

Općina Erdut uglavnom leži na **plodnoj ravnici**, tipičnoj za Panonsku nizinu. Međutim, postoji značajno **lesno uzvišenje poznato kao Erdutsko brdo**, koje doseže nadmorsku visinu oko 85 metara. Ovo uzvišenje je ključno za razvoj vinogradarstva u regiji, s obzirom na povoljan položaj i sastav tla.

Na području općine nalaze se i vodene površine rijeka Drave i Dunava, uključujući brojne rukavce, močvare i bare. Posebno je značajan Erdutsko-Daljski Dunavac, sustav rukavaca koji doprinosi bogatstvu vodenih i vlažnih staništa te bioraznolikosti područja.

Zemljište

Zemljište općine Erdut karakterizira izuzetna plodnost, što je tipično za istočnu Slavoniju. Prevladavaju crnice, vrlo pogodne za poljoprivrednu proizvodnju.

Velike površine su obrađene kao poljoprivredno zemljište, koje obuhvaća oko 10.898 hektara. Značajan dio otpada na oranice, vrtove, voćnjake i vinograde. Područje općine Erdut je posebno poznato po vinogradarstvu, s preko 500 hektara pod vinovom lozom, a sve zahvaljujući povoljnim uvjetima tla i klime.

Osim poljoprivrednih, općina Erdut ima i značajne šumske površine koje zauzimaju 2.319 hektara, što čini oko 14,6% ukupne površine općine. Ove šume predstavljaju vrijedan ekološki sustav s bogatom biljnom i životinjskom zajednicom.

Ukratko, reljef općine Erdut definiran je kombinacijom plodne ravnice, lesnog uzvišenja i mreže vodenih tokova, dok je zemljište izuzetno plodno i pogodno za intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju.

KLIMATSKA OBILJEŽJA

Klimatska obilježja Općine Erdut neodvojiv su dio klime istočne Hrvatske, a dominantan tip je umjereno kontinentalna klima. To znači da su prisutna sva četiri godišnja doba s izraženim temperaturnim razlikama.

Ključna klimatska obilježja

- **Temperature:**
 - Srednje mjesečne temperature su više od 10°C tijekom više od četiri mjeseca godišnje.
 - Srednja temperatura najtoplijeg mjeseca je ispod 22°C.
 - Srednja temperatura najhladnijeg mjeseca kreće se između -3°C i +18°C.
 - Ljeta su obično topla, a zime hladne, često s temperaturama ispod nule i snijegom.
- **Oborine:**
 - Klima se odlikuje **nepostojanjem izrazito suhih mjeseci**.
 - **Oborina je više u toplom dijelu godine**, što je povoljno za poljoprivredu.
 - Prosječne godišnje količine oborina kreću se **od 700 do 800 mm**.
 - Posebno je važan **raspored oborina u vegetacijskom razdoblju** za uspješnu poljoprivrednu proizvodnju.
- **Vjetar:**
 - Najčešći su **slabi vjetrovi i tišine**.
 - Smjerovi vjetrova su **vrlo promjenjivi**.

VEGETACIJA

Vegetacija Općine Erdut izuzetno je raznolika i odražava specifičnosti reljefa i klime ovog područja. Prevladavaju biljne zajednice karakteristične za **panonsku nizinu**, ali uz značajan utjecaj rijeka Dunava i Drave. Na području općine Erdut prevladavaju slijedeće biljne zajednice:

- **Poljoprivredne kulture:** S obzirom na izuzetno plodno zemljište (uglavnom crnice), najveći dio površine općine, oko 69%, čine poljoprivredne površine. Dominiraju oranice s kulturama poput pšenice, kukuruza, soje i suncokreta. Posebno su značajni vinogradi, koji zauzimaju više od 500 hektara i čine Erdut poznatim vinogradarskim krajem. Osim toga, prisutni su i voćnjaci.
- **Šume:** Šume zauzimaju značajan dio površine, oko 14,6% (2.319 ha). Na ovom području prevladavaju šume hrasta lužnjaka, jasena i graba, tipične za poplavna područja uz velike rijeke. Uz Dunav i Dravu nalaze se i poplavne šume s vrstama prilagođenima na povremene poplave. Ove šume predstavljaju važna staništa za brojne biljne i životinjske vrste.
- **Vodena i močvarna vegetacija:** Zbog blizine Dunava i Drave, te brojnih rukavaca, močvara i bara (poput sustava Erdutsko-Daljskog Dunavca), općina obiluje vodenom i močvarnom vegetacijom. Ovi ekosustavi su izuzetno važni za očuvanje biološke raznolikosti i služe kao staništa za ptice močvarice i druge životinje.

Zaštićena područja i bioraznolikost

Područje Općine Erdut dijelom se nalazi unutar Regionalnog parka "Mura-Drava", koji je prepoznat kao dio europske ekološke mreže Natura 2000. Također, značajan je i Značajni krajobraz "Erdut" (zaštićen 1974. godine, površine 160 ha), koji obuhvaća Erdutsko brdo i okolni krajolik. Ova zaštićena područja dom su brojnim ugroženim i rijetkim biljnim vrstama te rijetkim stanišnim tipovima. Ovdje se posebno štite vodena i vlažna staništa koja su ključna za opstanak mnogih vrsta.

U održavanju vegetacije, pogotovo poljoprivrednih kultura, važnu ulogu imaju agrotehničke mjere koje sprječavaju zakorovljenost i obrastanje višegodišnjim raslinjem, poput ambrozije, koja je problematična u cijeloj regiji.

Sve u svemu, vegetacija Općine Erdut je kombinacija agrokulturnih površina koje dominiraju krajolikom, bogatih šumskih ekosustava uz rijeke i vrijednih vodenih te močvarnih staništa koja pridonose visokoj bioraznolikosti područja.

VODNO BOGATSTVO OPĆINE ERDUT

Vodno bogatstvo Općine Erdut izuzetno je veliko i čini jedan od najvažnijih prirodnih resursa ovog područja. Smještena na ušću dviju velikih rijeka, **Dunava** i **Drave**, općina obiluje površinskim i podzemnim vodama koje imaju ključnu ulogu u ekologiji, gospodarstvu i svakodnevnom životu stanovništva.

Dominantni elementi vodnog bogatstva Općine Erdut su:

- **Rijeka Dunav:** Čini istočnu granicu općine i najveći je izvor površinske vode. Njegova prisutnost ima ogroman utjecaj na ekosustav, regulaciju klime i mogućnosti za vodeni promet i ribarstvo. Dunav sa svojim pritokama i rukavcima stvara kompleksan hidrografski sustav.
- **Rijeka Drava:** Na sjeveru, Drava se ulijeva u Dunav kod Aljmaša, što dodatno obogaćuje vodni potencijal općine. Spoj Dunava i Drave stvara jedinstveno stanište i važan je za migraciju riba.
- **Rukavci, bare i močvare:** Pored glavnih rijeka, na području općine postoji niz manjih rukavaca, bara i povremenih močvara, posebno u poplavnim područjima. Ove manje vodene površine također pridonose raznolikosti vodenih ekosustava.

Podzemne vode

Područje Erduta obiluje i podzemnim vodama, koje su obično visoke kakvoće i predstavljaju važan izvor pitke vode. Tlo u regiji, koje uključuje aluvijalne nanose i les, omogućuje dobru infiltraciju oborina i formiranje izdašnih vodonosnika. Ove podzemne rezerve su ključne za vodoopskrbu stanovništva i poljoprivrednu djelatnost, posebice u sušnim razdobljima.

Značaj vodnog bogatstva

Vodno bogatstvo Općine Erdut ima višestruki značaj:

- **Ekološki:** Rijeke i njihovi rukavci te močvare čine vitalne ekosustave koji podržavaju bogatu bioraznolikost, uključujući brojne zaštićene biljne i životinjske vrste. Područje je dio **Regionalnog parka Mura-Drava** i mreže **Natura 2000**, što potvrđuje njegovu ekološku važnost.
- **Gospodarski:** Vode se koriste za **vodoopskrbu, poljoprivredu** (navodnjavanje), **ribarstvo** i **vodni promet**. Turizam, posebice onaj vezan uz rijeke (ribolovni, promatrački), također se razvija zahvaljujući ovom resursu.
- **Društveni:** Rijeke su oblikovale kulturu i život ljudi na ovom području, pružajući im resurse i mogućnosti za rekreaciju.

Sve u svemu, Dunav, Drava i sustav Erdutsko-Daljskog Dunavca, zajedno s bogatim podzemnim vodama, čine Općinu Erdut područjem iznimnog hidrografskog i ekološkog značaja, ključnog za održivi razvoj regije.

ZAŠTITA PRIRODE I OKOLIŠA

Na području općine Erdut, sukladno posebnom propisu, nalaze se sljedeća zaštićena područja:

- značajni krajolik o Erdut
- spomenik parkovne arhitekture o Dalj – park uz patrijaršiju
- dio regionalnog parka Mura – Drava
- dijelovi područja nacionalne ekološke mreže: o područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove (POVS)
- Dunav-Vukovar (HR 2000372) o područje očuvanja značajno za ptice (POP)
- Podunavlje i donje Podunavlje (HR 1000016).

Zaštićena područja navedena su u Prostornom planu uređenja Općine Erdut i štite se sukladno posebnim propisima.

INFRASTRUKTURA

PROMET

Općina Erdut ima povoljan geoprometni položaj u odnosu na glavne europske prometne koridore. Prometni značaj daju prvenstveno podravski i podunavski prometni koridor, koji se u neposrednoj blizini povezuje na posavski prometni koridor. Mreža državnih i županijskih cesta povezuje sva naselja te gospodarske i druge sadržaje od važnosti za RH i općinu Erdut, a ostale sadržaje povezuje mreža lokalnih i nerazvrstanih cesta. Cestovni promet odvija se sukladno važećem Zakonu o cestama, a cestovna mreža se temelji na rješenjima definiranih Prostornim planom. Duljina cestovne mreže na području općine Erdut iznosi 151,37 km, od čega su državne ceste ukupne dužine 28,00 km, županijske ceste 24,9 km, a nerazvrstane ceste su ukupne dužine 98,47 km.

Pregled državnih, županijskih i lokalnih cesta na području općine Erdut:

DRŽAVNE CESTE	ŽUPANIJSKE CESTE
DC 213 Osijek - Erdut	ŽC 4092 Aljmaš
DC 519 Dalj - Borovo	ŽC 4093 Aljmaš - Planina
	ŽC 44084 Željeznička ulica u Bijelom Brdu
	ŽC 44085 Dalj - Vera (kod farme Lovas)

Izvor: Općina Erdut

Održavanje nerazvrstanih cesta spada u komunalne djelatnosti te Općina svake godine donosi Program održavanja komunalne infrastrukture, u kojem se predviđaju potrebne investicije u sanaciju i održavanje nerazvrstanih cesta. Duljina asfaltiranih nerazvrstanih cesta iznosi 46,85 km. Ostatak od 51,62 km čine nerazvrstane ceste sa zemljanim kolnikom.

Na području Općine Erdut ukupno je 99,75 km cesta sa suvremenim kolnikom. S obzirom na ostale pokazatelje (stanovništvo, površina itd.), cestovna struktura u Općini Erdut može se ocijeniti vrlo dobrom, što znači da je mreža javnih cesta kvalitetom u gornjem dijelu hrvatskoga prosjeka (63,67 km cesta na 100 km² površine).

Javni prijevoz na području općine Erdut

Javni prijevoz putnika u općini Erdut organiziraju tri prijevozničke tvrtke:

- "GPP" OSIJEK, na liniji Osijek-Nemetin-Sarvaš-Bijelo Brdo
- "ARRIVA" OSIJEK, na liniji Osijek-Nemetin-Sarvaš-Bijelo Brdo-Aljmaš Dalj-Bogaljevci-Erdut
- "ČAZMATRANS" na liniji Vukovar-Dalj-Bogaljevci-Erdut-Aljmaš-Bijelo Brdo-Sarvaš i na liniji Vukovar-Dalj-Erdut-državna granica-Sombor ili Odžaci.

Biciklističke staze

Biciklističke staze na području općine Erdut dio su Dunavske rute i rute Eurovelo 6 koja ide od granice s Mađarskom preko Batine, Osijeka, Vukovara, Iloka i dalje prema Srbiji. Kroz općinu Erdut ruta prolazi duž državne ceste D213 Osijek Bijelo Brdo-Dalj i nastavlja se županijskom cestom D519 kroz naselje Dalj u pravcu Vukovarsko-srijemske županije. Kroz projekt Vinsko-turistička cesta Erdutskog vinogorja definirano je i ustrojeno 5 info-punktova - uređenih i opremljenih prostora za odmor ciklo turista koji su postavljeni u svim naseljima općine Erdut.

Željeznički promet

Prostorom općine prolazi podravski koridor Čakovec-Varaždin-Koprivnica Osijek-Dalj-Erdut. Hrvatske željeznice u općini Erdut imaju dvije pruge:

- MP.14. Vinkovci - Erdut - Državna granica i
- I.100 Dalj - Osijek - Varaždin.

Službena mjesta u općini Erdut su:

- kolodvori: Dalj i Erdut
- stajališta: Novi Dalj i
- tovarišta: Dalj i Erdut.

Zračni prijevoz

Blizina aerodroma u Klisi - Zračne luke Osijek – doprinosi povezanosti općine Erdut s dalekim i bližim područjima. Na području općine Erdut nema europskih zračnih koridora ni zračnih luka. Eventualne potrebe mogu biti pokrivene uzletištim u Borovu i Osijeku, a međunarodni zračni promet zadovoljava aerodrom "Osijek - Klisa" /aerodrom II. kategorije (LCN 70) odnosno 4E (ICAO Anex 14)/. Udaljenost naselja općine Erdut do aerodroma je približno 16,0 km. Na području općine Erdut nalaze se i lokacije poletno-sletnih staza poljoprivrednih aerodroma kod ekonomija Marinovci i Klisa.

Riječni promet

Općina Erdut obuhvaća 34,825 km plovnog puta na rijeci Dunav i 5,600 km plovnog puta na rijeci Dravi. Europskim ugovorom o glavnim kontinentalnim plovnim putevima od međunarodnog značaja (AGN) plovni put na Dunavu s oznakom E-80 i plovni put na Dravi s oznakom E-80-08 su uvršteni u međunarodne plovne puteve. Plovni put na Dunavu je VI. klase, te omogućava plovību plovila i standardnih sastava tokom cijele godine. Plovni put na Dravi je IV. klase međutim potpuna je plovnost osigurana u razdoblju od samo 4 mjeseca godišnje, a druga 4 mjeseca se baržama mora djelomično smanjivati teret. Nadzor riječnog prometa na Dunavu je u nadležnosti Kapetanije Vukovar, a na Dravi u nadležnosti Kapetanije

Osijek. Na području općine Erdut na toku Dunava izgrađeno je pristanište u Aljmašu koje je od izuzetne važnosti kod prihvata riječnih brodova koji prevoze turiste Dunavom.

ŠIROKOPOJASNI PRISTUP INTERNETU

Dostupnost brzog interneta ključna je za svakodnevni život, rad i obrazovanje. Općina Erdut, kao i mnoge ruralne sredine u Hrvatskoj, suočava se s izazovima u osiguravanju sveobuhvatne pokrivenosti širokopojasnim internetom. Najviše problema u pristupu internetskoj mreži imaju stanovnici naselja Erdut (posebno loša pokrivenost u dijelu općine koji obuhvaća Dalj 20 planinu). Ovdje je potrebno napomenuti velike probleme koje stvaraju signali roaminga u neposrednoj blizini državne granice s Republikom Srbijom. Općina Erdut nalazi se u takozvanom „bijelom području“, odnosno području na kojem operatori nisu spremni ulagati u nove mreže jer im je trošak previsok.

VODOOPSKRBA NA PODRUČJU OPĆINE ERDUT

Opskrba pitkom vodom na području Općine Erdut ključna je za kvalitetu života stanovništva. Kao i u mnogim drugim dijelovima Hrvatske, vodoopskrba se razvija i unaprjeđuje, ali postoje i izazovi.

Trenutno stanje i izvori vode

Opskrba vodom na području Općine Erdut uglavnom se oslanja na **podzemne izvore**, odnosno bunare. Voda se crpi iz vodonosnika, pročišćava i distribuira do kućanstava. Javnu vodoopskrbu na tom području, kao i u većem dijelu Osječko-baranjske županije, provodi komunalno poduzeće **Vodovod Osijek d.o.o.**

Sustav vodoopskrbe obuhvaća:

- **Crpilišta:** Lokacije gdje se voda crpi iz podzemlja.
- **Vodospreme:** Objekti za skladištenje pročišćene vode, osiguravajući stabilan tlak i dovoljne količine vode.
- **Vodoopskrbnu mrežu:** Sustav cjevovoda koji dovode vodu do krajnjih korisnika u naseljima.

Izazovi i unaprjeđenja

Unatoč postojanju sustava, postoje i izazovi te kontinuirane potrebe za unaprjeđenjem:

- **Dotrajalost mreže:** Kao i u mnogim starijim sustavima, dio vodoopskrbne mreže je dotrajavao, što dovodi do gubitaka vode i potrebe za čestim sanacijama. Modernizacija i zamjena starih cijevi su kontinuirani procesi.
- **Gubici u sustavu:** Gubitak vode u vodoopskrbnim mrežama čest je problem, a smanjenje gubitaka prioritet je za učinkovitu vodoopskrbu.
- **Kvaliteta vode:** Redovito praćenje i kontrola kvalitete vode iznimno su važni kako bi se osiguralo da voda zadovoljava sve sanitarne standarde i bude sigurna za piće. Vodovod Osijek redovito objavljuje rezultate analiza kvalitete vode.
- **Pokrivenost:** Iako većina kućanstava ima pristup javnoj vodoopskrbi, uvijek postoji potreba za proširenjem mreže na ona područja koja još nisu priključena.

ELEKTROOPSKRBA

Opskrba električnom energijom na području Općine Erdut, kao i u cijeloj Hrvatskoj, u nadležnosti je **Hrvatske elektroprivrede (HEP)**, točnije, njezinih sastavnica: **HEP Proizvodnja** (za proizvodnju), **HEP Operator distribucijskog sustava (HEP ODS)** za distribuciju i **HEP Opskrba** (za prodaju električne energije krajnjim korisnicima, iako na tržištu postoje i drugi opskrbljivači).

Trenutno stanje i infrastruktura

Općina Erdut ima uspostavljen sustav opskrbe električnom energijom koji se oslanja na nacionalnu elektroenergetsku mrežu. Kao i kod drugih infrastrukturnih sustava, postoje izazovi i potrebe za kontinuiranim ulaganjima, posebno zbog slijedećih uočenih izazova: dotrajalosti mreže na određenim dijelovima područja, s razvojem i povećanjem broja potrošača, potrebno je jačanje kapaciteta mreže kako bi se osigurala stabilna i dovoljna opskrba, sve veća integracija obnovljivih izvora energije (solarnih panela na kućanstvima, manjih solarnih elektrana) zahtijeva prilagodbu i unaprjeđenje distribucijske mreže kako bi ona mogla prihvatiti dvosmjerni tok energije.

Pouzdana opskrba električnom energijom ključna je za osiguranje kvalitete života i osnovnih životnih potreba svih kućanstava, gospodarski razvoj – rad poduzeća, obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava na području općine Erdut, posebno je važna za turističke objekte jer stabilna opskrba energijom doprinosi zadovoljstvu turista.

POŠTA I TELEKOMUNIKACIJE

Usluge pošte i telekomunikacija na području Općine Erdut dobro su razvijene u smislu dostupnosti osnovnih usluga. U Općini Erdut, poštanske i telekomunikacijske usluge razvijaju se prateći nacionalne trendove, s ciljem osiguravanja dostupnosti i modernizacije infrastrukture za stanovništvo i gospodarstvo.

Poštanske usluge

Hrvatska pošta (HP) je primarni pružatelj poštanskih usluga u Općini Erdut.

- **Dostupnost:** Poštanski uredi su prisutni u svim naseljima unutar općine, i to Aljmaša, Bijelog Brda, Dalja i Erduta, osiguravajući pristup osnovnim poštanskim uslugama kao što su slanje i primanje pisama i paketa, plaćanje računa, te razne financijske usluge (npr. uplata i isplata novca).
- **Mreža dostave:** Hrvatska pošta ima razvijenu mrežu dostave koja pokriva sva naselja u općini, osiguravajući da pošiljke stižu do svakog kućanstva.

Telekomunikacije

Mobilna telefonija i mobilni internet

- **Pokrivenost:** Sva tri glavna mobilna operatora u Hrvatskoj (Hrvatski Telekom, A1 Hrvatska i Telemach Hrvatska) osiguravaju dobru pokrivenost signalom mobilne telefonije na području Općine Erdut, uključujući sva naselja.
- **4G i 5G mreže:** Kvaliteta i brzina mobilnog interneta znatno su se poboljšale uvođenjem 4G (LTE) i sve većom dostupnošću 5G mreže na cijelom području općine Erdut.

KOMUNALNA DJELATNOST

ODVODNJA I PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA

Trenutno stanje

Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda na području Općine Erdut, kao i u većini Hrvatske, predstavlja prioritetno područje ulaganja, posebno s obzirom na usklađivanje s europskim standardima i zaštitu okoliša rijeka Dunava i Drave. Vodovod Osijek d.o.o. je javni isporučitelj vodnih usluga za ovo područje, a ranije je to bio i Čvorkovac-vodne usluge d.o.o. Dalj, koji je pripojen Vodovodu Osijek d.o.o. 2018. godine.

Opće stanje u Hrvatskoj i kontekst Erduta

Prema dostupnim podacima, Hrvatska se još uvijek suočava s izazovima u potpunom usklađivanju s EU Direktivom o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (UWWTD). U 2023. godini, samo je 5% komunalnih otpadnih voda u Hrvatskoj tretirano u skladu s ovom direktivom, što je znatno niže od prosjeka EU (75.9%). Oko 55% stanovništva Hrvatske je priključeno na javni sustav odvodnje, što je najniža stopa u EU. Za Općinu Erdut, smještenu na ušću Drave u Dunav, pročišćavanje otpadnih voda je od iznimne važnosti zbog izravnog utjecaja na kvalitetu voda ovih velikih rijeka.

Stanje kanalizacijske mreže

- **Ne postoji sustav kanalizacijske mreže – nema pokrivenosti:** Sva naselja u Općini Erdut i dalje se oslanjaju na korištenje septičkih jama. Ovo je uobičajen problem u mnogim ruralnim općinama u Hrvatskoj.

ODLAGANJE ČVRSTOG OTPADA

Na području općine Erdut uređeno je gospodarenje otpadom od mjesta nastanka do konačnog odlaganja, s osnovnim ciljem ostvarivanja i održavanja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, a sa svrhom da se maksimalno izbjegne, odnosno smanji nastajanje otpada, izbjegne nepovoljni utjecaj otpada na ljudsko zdravlje, okoliš i klimu i da se cjelokupno gospodarenje otpadom uskladi s načelima održivog razvoja. Sakupljanje i zbrinjavanje komunalnog otpada vrši komunalno poduzeće Čvorkovac d.o.o. Dalj.

Fokus u Općini Erdut, u skladu s modernim pristupom gospodarenju otpadom, stavlja se na sljedeće:

1. Odvojeno prikupljanje otpada:
 - Uvodi se i unapređuje sustav prikupljanja papira, plastike, stakla, metala i biootpada "od vrata do vrata" ili putem kontejnera na javnim površinama.
 - Zeleni otoci: Postoje lokacije s kontejnerima za odvojeno prikupljanje različitih vrsta otpada.
 - Reciklažno dvorište Studenac u Dalju je ključan objekt gdje građani mogu besplatno odložiti veći broj vrsta otpada, uključujući glomazni otpad, elektronički otpad, opasni otpad iz kućanstava i druge vrste otpada koje se ne odlažu u standardne kante. To je od iznimne važnosti za smanjenje količine otpada na odlagalištima i sprečavanje nekontroliranog odlaganja.
2. Smanjenje otpada: Edukacija stanovništva o smanjenju nastanka otpada i ponovnoj upotrebi.

Gospodarenju otpadom pristupa se i teži ka modernom sustavu koji uključuje intenzivno odvojeno prikupljanje otpada (s ključnom ulogom Reciklažnog dvorišta Studenac u Dalju) te transport preostalog otpada na regionalne centre za gospodarenje otpadom, s ciljem zatvaranja svih starih i neusklađenih odlagališta.

Ovaj pristup doprinosi zaštiti okoliša i usklađivanju s europskim standardima.

DRUŠTVENE DJELATNOSTI I KVALITETA ŽIVOTA

OBRAZOVANJE

Na razini Općine Erdut podupiru se različiti programi, aktivnosti i sadržaji čiji je cilj da se osigura zadovoljavajuća kvaliteta usluga predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja. Svrha je djeci osigurati razvoj usklađen s individualnim mogućnostima djeteta, osigurati razvoj mladih, kao i ostalih dobnih skupina kroz sustave formalnog i neformalnog obrazovanja. Uz sufinanciranje troška dječjih vrtića, Općina Erdut sufinancira troškove školske prehrane, prijevoz učenika, kao i dodjeljuje jednokratne nagrade studentima na osnovu prosjeka ocjena.

Obrazovnu infrastrukturu na području općine Erdut čine dva dječja vrtića, dvije osnovne škole (plus područna škola) te jedna srednja škola.

PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

Na području općine Erdut organiziran je redoviti program rada vrtića koji je sufinanciran od strane Općine Erdut, a uključuje dva organizirana dječja vrtića u naseljima Bijelo Brdo i Dalj. Broj upisane djece fluktuirala kroz godine, a kapaciteti vrtića trenutno su dostatni, dok odgojitelja nedostaje već nekoliko godina. Stručni kapaciteti se dopunjavaju iz redova učitelja razredne nastave koji se zapošljavaju temeljem potreba i onda upućuju na potrebno stručno usavršavanje.

OSNOVNOŠKOLSKO OBRAZOVANJE

Osnovnoškolsko obrazovanje na području Općine Erdut provodi se u nekoliko škola koje su ključne za lokalnu zajednicu i mlade generacije.

Glavne osnovne škole na području Općine Erdut su:

1. **Osnovna škola Dalj**
2. **Osnovna škola Bijelo Brdo**

Ove škole pokrivaju potrebe za osnovnoškolskim obrazovanjem u svojim matičnim naseljima i pripadajućim okolnim manjim mjestima. Osnovna škola Dalj je centralna škola za Dalj i naselja Aljmaš i Erdut.

SREDNJEŠKOLSKO OBRAZOVANJE

Na sekundarnoj razini obrazovanja na području općine djeluje jedna srednja škola – Srednja škola Dalj, koja učenike obrazuje za zanimanja agroturistički tehničar, agrotehničar i ekonomist, trajanja 4 godine.

KULTURA I PRIRODNA BAŠTINA

KULTURNA BAŠTINA OPĆINE ERDUT

Arheološka nalazišta i prapovijesna baština

Područje općine Erdut bilo je naseljeno od davnina, o čemu svjedoče brojna arheološka nalazišta. Posebno se ističe **bjelobrdska kultura**, srednjovjekovna nekropola u Bijelom Brdu (Bijelo Brdo I i Bijelo Brdo II) s ostacima nakita, keramike i drugih predmeta. Također, značajni su i nalazi iz **Dalja** koji ukazuju na dugu prisutnost ljudskih zajednica od kasnog brončanog doba do dolaska Kelta. **Daljski idol** je jedinstveni arheološki nalaz pronađen u **Dalju**, općina Erdut. Riječ je o stiliziranom ženskom prikazu, maloj antropomorfnoj figurici, koja datira iz kasnog eneolitika, odnosno pripada **vučedolskoj kulturi** (oko 3000. – 2200. pr. Kr.). Ova figurica je iznimno značajna jer predstavlja rijedak primjerak prapovijesne umjetnosti i duhovnosti s područja istočne Hrvatske. Pretpostavlja se da je imala kultnu ili ritualnu svrhu, možda povezana s plodnošću ili kultom božice majke, što je bilo često u pretpovijesnim zajednicama. Daljski idol je važan dokaz visoke razine umjetničke izrade i kompleksnosti vjerovanja ljudi koji su živjeli na ovom području prije više tisuća godina.

DALJSKI IDOL

Srednjovjekovne utvrde i dvorci

- **Erdutska kula (Srednjovjekovni grad Erdut):** Ova slikovita ruševina utvrde iz 15. stoljeća dominira uzvisinom iznad Dunava i predstavlja jedan od najprepoznatljivijih simbola Erduta. Služila je kao strateška obrambena točka i kontrolirala plovni put Dunava. Od utvrde su sačuvane dvije kule (okrugla i četvrtasta) te dijelovi zidina. Okrugla kula je bolje očuvana, dok je četvrtasta kula u 19. stoljeću nestručno restaurirana i pretvorena u obiteljsku grobnicu obitelji Adamović-Čeh. Uz kulu počinje i Poučna staza koja vodi do obale Dunava.
- **Dvorac Adamović-Čeh:** Smješten na istočnom dijelu Erduta, ovaj dvorac je izgrađen krajem 18. ili početkom 19. stoljeća i bio je središte posjeda obitelji Adamović, poznate po vinarstvu. Kroz desetljeća je proširivan, a okružen je perivojem. Danas je dio kompleksa Erdutskih vinograda.

Sakralna baština

- **Svetište Gospe od Utočišta u Aljmašu:** Jedno od najvažnijih marijanskih svetišta u Slavoniji, poznato po svom neobičnom izgledu zbog kojeg je dobilo nadimak "dunavski labud". Mnogobrojni vjernici posjećuju ovo svetište.
- **Crkva sv. Nikole u Bijelom Brdu:** Zaštićeno kulturno dobro iz 1764. godine, smještena u centru sela.

Spomen-kuće i muzeji

- **Rodna kuća Milutina Milankovića u Dalju:** Milutin Milanković, svjetski poznati geofizičar, astronom i inženjer, rođen je u Dalju. Njegova rodna kuća iz 18. stoljeća danas je pretvorena u **Kulturno-znanstveni centar "Milutin Milanković"**, gdje se održavaju razni kulturni i znanstveni događaji. NASA je Milutina Milankovića uvrstila u 15 najvećih umova svih vremena.
- **Tradicijska etno kuća u Bijelom Brdu:** Pruža uvid u život tamošnjeg seljaka u 19. i prvoj polovici 20. stoljeća, prikazujući graditeljsku, etno i inu baštinu.

PRIRODNA BAŠTINA OPĆINE ERDUT

Geografski položaj uz rijeku, raznolikost staništa i povoljni klimatski uvjeti pridonijeli su razvoju bogate flore i faune, čineći područje općine Erdut važnim dijelom ekološke mreže.

Rijeka Dunav i močvarna područja

Dunav je najvažniji prirodni element općine Erdut i čini njezinu istočnu granicu. Sama rijeka, s pripadajućim rukavcima, starim tokovima, ritovima i močvarnim područjima, predstavlja izuzetno bogato stanište za brojne biljne i životinjske vrste.

- **Značaj za bioraznolikost:** Dunav je migracijski koridor za ptice i ribe, a njegova poplavna područja su ključna za mrijest riba i razmnožavanje vodozemaca.
- **Šljunčani i pješčani sprudovi:** Ovi prirodni elementi, nastali djelovanjem rijeke, pružaju jedinstvena staništa za specifične vrste ptica gnjezdarica i biljaka.
- **Dunavac:** Stari rukavac Dunava koji se nalazi na području Općine Erdut, a karakteriziraju ga strme obale i duboka voda. Okolna vegetacija sastoji se od močvarnih šuma, te je stanište brojnih močvarnih ptica, kukaca i ostalih životinja.

Šumski ekosustavi

Na području općine Erdut zastupljene su različite vrste šuma, prvenstveno **lužne šume hrasta lužnjaka** koje su karakteristične za poplavna područja. Ove šume su dom brojnim vrstama drveća, grmlja i prizemnog bilja, te pružaju utočište raznolikoj divljači.

- **Autohtone vrste:** Prevladavaju hrast lužnjak, poljski jasen, vrba i topola, prilagođeni uvjetima povremenih poplava.
- **Važnost za faunu:** Šume su stanište za jelene, divlje svinje, srne, lisice, jazavce, te brojne vrste ptica grabljivica i pjevice.

Poljoprivredna zemljišta i vinogradi

Iako su ljudskom rukom oblikovana, poljoprivredna zemljišta u općini Erdut također doprinose prirodnoj raznolikosti krajolika. Tradicionalno obrađivana polja i duga tradicija vinogradarstva stvaraju mozaik staništa koji podržava razne vrste ptica, kukaca i manjih sisavaca. Općina Erdut je posebno poznata po svojim **vinogradima** koji se prostiru na obroncima iznad Dunava, a pogled s ovih vinograda pruža predivan panoramski pogled na rijeku i okolnu prirodu.

Zaštićena područja i ekološka mreža Natura 2000

Velik dio prirodne baštine općine Erdut obuhvaćen je **ekološkom mrežom Natura 2000**, što potvrđuje njezinu europsku važnost za očuvanje bioraznolikosti. Područja uz Dunav, uključujući poplavne šume i ritove, proglašena su područjima očuvanja značajnim za vrste i stanišne tipove (POVS) i područjima značajnim za ptice (POP).

Značajne biljne i životinjske vrste

Prirodna baština Erduta ponosi se prisutnošću brojnih rijetkih i zaštićenih vrsta.

- **Ptice:** Orlovi štekavci, crne rode, čaplje, te brojne vrste pataka i gusaka koje se gnijezde ili migriraju kroz ovo područje.
- **Ribe:** Razne vrste dunavskih riba, uključujući i neke rijetke i zaštićene vrste.
- **Sisavci:** Uz spomenutu divljač, prisutne su i vidre, dabrovi i drugi riječni sisavci.
- **Biljke:** Rijetke močvarne biljke i autohtone šumske vrste.

Ova bogata prirodna baština čini općinu Erdut idealnim mjestom za ljubitelje prirode, promatrače ptica, ribolovce i sve one koji cijene netaknutu prirodu i njezine ljepote.

ZDRAVSTVO

Zdravstvena skrb na području Općine Erdut pruža se kroz primarnu zdravstvenu zaštitu, s fokusom na dostupnost liječnika obiteljske medicine i ljekarni u naseljima.

Primarna zdravstvena zaštita

Općina Erdut dio je sustava **Doma zdravlja Osječko-baranjske županije**, što znači da su ordinacije obiteljske medicine organizirane u naseljima Dalj, Aljmaš, Erdut i Bijelo Brdo.

- **Dalj:** U Dalju postoji dvije ordinacije obiteljske medicine, kao i stomatološka ordinacija.
- **Aljmaš i Erdut:** Ambulanta u Aljmašu i Erdutu dijeli istog liječnika, radno vrijeme je podijeljeno, pa liječnik određenim danima radi u Aljmašu, a određenim u Erdutu.
- **Bijelo Brdo:** U Bijelom Brdu postoji ambulanta obiteljske medicine i stomatološka ambulanta.

Ljekarne

Na području općine Erdut nalaze se i ljekarne koje osiguravaju dostupnost lijekova i medicinskih pomagala. Glavne ljekarne su:

- **Ljekarna Dalj**
- **Ljekarna Bijelo Brdo**

Ostale zdravstvene usluge

Osim navedenih, na području općine Erdut djeluje i **Veterinarska stanica Dalj**, koja pruža zdravstvenu skrb za životinje.

Sveukupno, zdravstvena infrastruktura u Općini Erdut osigurava osnovnu primarnu zdravstvenu zaštitu i pristup ljekarnama, dok se za složenije medicinske usluge građani upućuju u veće centre, prvenstveno u Osijek i Vukovar.

SOCIJALNA SKRB

Socijalna skrb na području Općine Erdut organizirana je s ciljem pružanja potpore i pomoći ranjivim skupinama stanovništva, starijim osobama, osobama s invaliditetom, obiteljima slabijeg imovinskog stanja te djeci. Sustav socijalne skrbi u općini Erdutu, temelji se na zakonskim odredbama i provodi se kroz mrežu institucija i udruga.

Hrvatski zavod za socijalni rad, Područni ured Osijek

Glavnu ulogu u sustavu socijalne skrbi na području Općine Erdut Hrvatski zavod za socijalni rad, Područni ured Osijek. **Ured je nadležan** za neposrednu provedbu Zakona o socijalnoj skrbi na području općine Erdut. Centar je ključan za:

- **Priznavanje prava na socijalne usluge:** To uključuje smještaj u ustanove socijalne skrbi, usluge pomoći u kući, osobnu asistenciju, savjetovanje i pomaganje.
- **Novčane naknade:** Donošenje rješenja o pravu na zajamčenu minimalnu naknadu, naknade za troškove stanovanja, naknade za ogrjev i druge oblike materijalne pomoći.
- **Zaštitu djece i obitelji:** Mjere obiteljsko-pravne zaštite, skrbništvo, posvojenje, savjetodavni rad.
- **Prevenciju i podršku:** Rad na prevenciji socijalne isključenosti i osiguravanje podrške pojedincima i obiteljima u kriznim situacijama.

Općina Erdut i programi socijalne pomoći

Sama Općina Erdut aktivno sudjeluje u pružanju socijalne skrbi svojim stanovnicima, često dopunjavajući usluge Hrvatskog zavoda za socijalni rad, Područni ured Osijek. To uključuje:

- **Pomoć za umirovljenike:** Redovite isplate božićnica za umirovljenike s nižim primanjima. Visina naknade ovisi o visini mirovine.
- **Subvencije i potpore:** Općina može sudjelovati u sufinanciranju troškova prijevoza, prehrane, udžbenika ili drugih potreba za socijalno ugrožene obitelji i djecu.
- **Projekti i inicijative:** Sudjelovanje u raznim projektima s ciljem poboljšanja kvalitete života starijih osoba, osoba s invaliditetom ili drugih ranjivih skupina (npr. projekti "Zaželi" koji pružaju usluge pomoći u kući starijim osobama i osobama u nepovoljnom položaju).
- **Jednokratne pomoći:** Mogućnost dodjele jednokratnih novčanih pomoći građanima u iznimno teškim životnim situacijama, sukladno općinskim pravilnicima.

Udruge i civilno društvo

Važnu ulogu u socijalnoj skrbi na području Općine Erdut imaju i razne **udruge civilnog društva** koje svojim aktivnostima doprinose poboljšanju kvalitete života lokalnog stanovništva. One mogu pružati usluge poput:

- **Pomoći u kući:** Neke udruge aktivno provode projekte kojima se starijim i nemoćnim osobama pruža pomoć u obavljanju svakodnevnih aktivnosti, nabavi namirnica ili održavanju kućanstva.
- **Volontiranje:** Volonterske aktivnosti usmjerene na podršku i druženje s osobama kojima je potrebna pomoć.
- **Edukacija i podrška:** Radionice, savjetovanja i grupe podrške za različite skupine korisnika.

Kombinacija djelovanja Centra za socijalnu skrb, općinskih programa i angažmana udruga osigurava mrežu socijalne podrške na području Općine Erdut, nastojeći odgovoriti na različite potrebe njezinih stanovnika.

SPORT

Sport na području Općine Erdut igra važnu ulogu u zajednici, okupljajući ljude svih generacija kroz razne sportske aktivnosti i klubove. Iako je riječ o ruralnom području, postoji aktivan sportski život, prvenstveno usmjeren na nogomet, ribolov i rekreaciju, s jakim naglaskom na amaterski sport i lokalno natjecanje.

Nogomet

Nogomet je daleko najpopularniji sport na području Općine Erdut.

Gotovo svako veće naselje ima svoj nogometni klub koji se natječe u ligama Osječko-baranjske županije. Nogometni klubovi su središte društvenog života u selima, a utakmice privlače velik broj gledatelja.

Neki od značajnijih nogometnih klubova uključuju:

- **NK Radnički Dalj:** Jedan od najstarijih i najpoznatijih klubova u općini, s dugom tradicijom i aktivnom seniorskom i mlađim kategorijama.
- **NK Erdut:** Klub iz samog Erduta koji također ima svoje mjesto u županijskim ligama.
- **NK Dunav Dalj:** Još jedan klub iz Dalja, pokazuje popularnost nogometa u tom mjestu općine Erdut.
- **NK BSK Bijelo Brdo:** Trenutačno se natječe u Prvoj nogometnoj ligi. Ovaj klub ima izraženu juniorsku školu i postiže dobre rezultate na regionalnoj razini.

Klubovi su važni za lokalnu zajednicu jer pružaju mladima mogućnost bavljenja sportom, promiču zdrav način života i razvijaju osjećaj pripadnosti.

Ribolov

S obzirom na to da se Općina Erdut nalazi uz rijeku Dunav, **ribolov** je izuzetno popularan i razvijen sport, ali i rekreacijska aktivnost. Dunav i njegovi rukavci, Drava, kao i brojne bare i kanali, bogati su ribom, što privlači brojne ribolovce.

- **Športsko ribolovno društvo (ŠRD):** U općini djeluje više športsko-ribolovnih društava, poput **ŠRD "Dunav" Dalj** ili **ŠRD "Aljmaš" Aljmaš**. Ova društva organiziraju natjecanja u sportskom ribolovu, brinu se o zaštiti ribljeg fonda i promoviraju ribolovnu etiku.
- **Turistički potencijal:** Ribolovni turizam također ima značajan potencijal u Erdutu, privlačeći ribolovce iz drugih krajeva.

Rekreacija i ostali sportovi

Osim nogometa i ribolova, stanovnici Općine Erdut bave se i drugim oblicima rekreacije i sporta:

- **Biciklizam:** S obzirom na blizinu Dunava i relativno ravan teren, biciklizam je popularna aktivnost. Postoje biciklističke staze i rute koje prolaze kroz slikovite krajolike i vinograde. **Dunavska biciklistička ruta** prolazi kroz područje općine, privlačeći i domaće i strane bicikliste.
- **Pješaćenje i planinarenje:** Iako nema visokih planina, poučne staze i šetnice uz Dunav i kroz šume idealne su za pješaćenje i uživanje u prirodi.
- **Lovački sport:** Lovačka društva su aktivna u općini, organizirajući lov na divljač, ali i brinući se o održivom upravljanju divljači.
- **Ostale aktivnosti:** Manji broj ljudi bavi se košarkom, rukometom, tenisom ili stolnim tenisom u sklopu školskih ili rekreativnih aktivnosti.

Sportska infrastruktura

Općina Erdut nastoji poboljšati sportsku infrastrukturu kako bi podržala razvoj sporta. To uključuje:

- **Nogometna igrališta:** Gotovo svako selo ima nogometno igralište, neka i s pratećim objektima (svlačionice, tribine).
- **Sportske dvorane:** Školske sportske dvorane koriste se za potrebe nastave tjelesne i zdravstvene kulture, ali i za rekreativne aktivnosti građana.
- **Ulaganja:** Općina ulaže u obnovu i opremanje sportskih objekata kako bi poboljšala uvjete za bavljenje sportom. Planirana je gradnja teniskih terena u naseljima Bijelo Brdo i Dalj.

Sport u Općini Erdut iznimno je važan za kvalitetu života lokalnog stanovništva, promicanje zdravlja, druženje i očuvanje lokalnog identiteta.

UDRUGE

Organizacije civilnog društva (OCD-i) igraju ključnu ulogu u razvoju i funkcioniranju lokalne zajednice Općine Erdut. One su nositelji društvenih, kulturnih, sportskih i humanitarnih aktivnosti, te doprinose kvaliteti života stanovnika. Na području općine djeluje raznolik spektar udruga, svaka sa svojim specifičnim fokusom.

Vrste i uloga organizacija civilnog društva

Udruge u općine Erdut pokrivaju širok raspon djelatnosti. Njihova uloga uključuje:

- **Socijalna skrb i humanitarni rad:** Udruge koje pružaju pomoć starijim i nemoćnim osobama, obiteljima u potrebi, djeci i osobama s invaliditetom. One često provode projekte financirane iz EU fondova (npr. projekti tipa "Zaželi" koji osiguravaju pomoć u kući).
- **Kultura i tradicija:** Udruge koje čuvaju i promiču bogatu kulturnu baštinu područja, uključujući folklor, običaje, jezik i umjetnost. To su često kulturno-umjetnička društva (KUD-ovi) koja organiziraju priredbe i sudjeluju na smotrama.
- **Sport i rekreacija:** Nogometni klubovi i sportsko-ribolovna društva su najbrojnije sportske udruge koje okupljaju velik broj članova i aktivno sudjeluju u natjecanjima.
- **Obrazovanje i znanost:** Udruge koje promiču obrazovanje, cjeloživotno učenje i znanost, poput Kulturno-znanstvenog centra "Milutin Milanković" u Dalju, koji radi na popularizaciji znanosti.
- **Mladi i djeca:** Udruge posvećene radu s mladima, organizaciji slobodnog vremena, edukativnim i kreativnim radionicama.
- **Eko udruge i zaštita okoliša:** Udruge koje se bave promicanjem ekološke svijesti, zaštitom prirode i okoliša, posebno s obzirom na bogatstvo dunavskog ekosustava.
- **Braniteljske udruge:** Udruge koje okupljaju hrvatske branitelje i članove njihovih obitelji, čuvaju uspomenu na Domovinski rat i pružaju međusobnu podršku.

Općina Erdut prepoznaje važnost organizacija civilnog društva i često surađuje s njima. Ta suradnja se ogleda kroz:

- **Sufinanciranje projekata i programa:** Općina Erdut izdvaja sredstva za podršku radu udruga putem javnih natječaja.
- **Logistička podrška:** Pružanje prostora za rad, opreme ili pomoć pri organizaciji događanja.
- **Partnerstvo u provedbi projekata:** Udruge često apliciraju za sredstva iz EU fondova u partnerstvu s Općinom, što omogućuje realizaciju većih i značajnijih projekata.

Organizacije civilnog društva u Općini Erdut su stoga vitalni dio društvene strukture, doprinoseći razvoju zajednice, očuvanju identiteta i pružanju potpore građanima.

GOSPODARSTVO

POLJOPRIVREDA

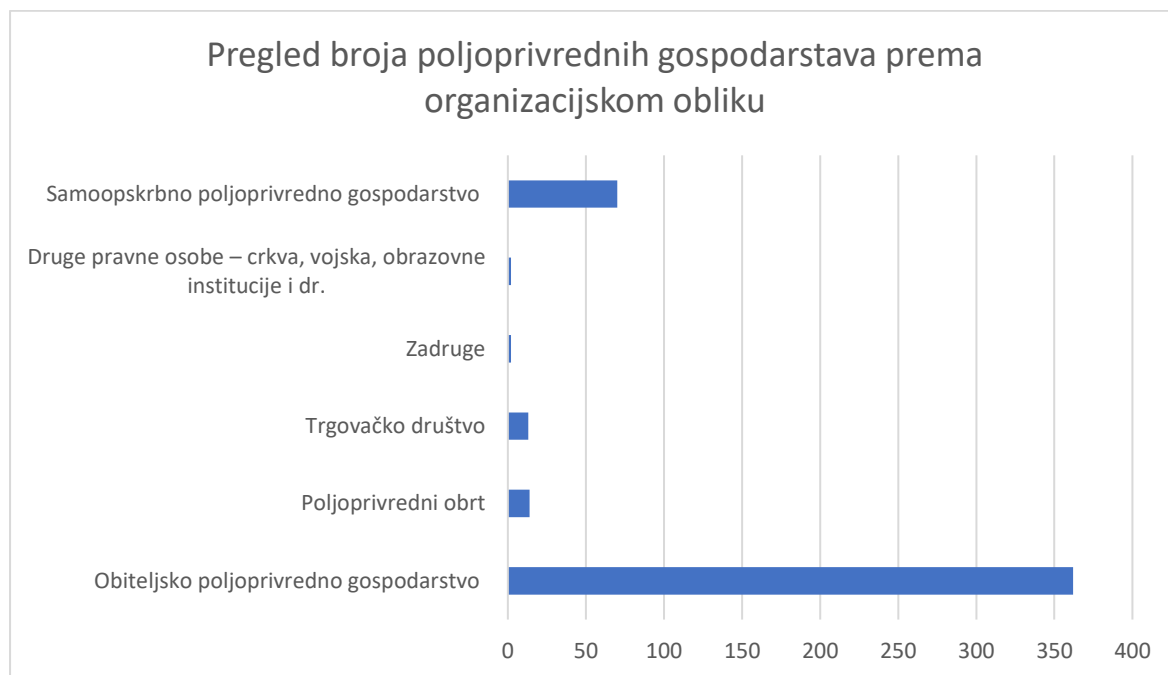
Poljoprivredna proizvodnja je **temelj gospodarske osnove Općine Erdut**, zahvaljujući izuzetno plodnom tlu i povoljnim klimatskim uvjetima u Podunavlju. Ovo područje se tradicionalno bavi poljoprivredom, a danas se razvija u smjeru modernizacije i specijalizacije, s naglaskom na ratarstvo, vinarstvo, voćarstvo i stočarstvo.

PREGLED BROJA PODUZETNIKA KOJI SE BAVE POLJOPRIVREDOM

Organizacijski oblik	Broj
Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo	362
Poljoprivredni obrt	14
Trgovačko društvo	13

Zadruga	2
Druge pravne osobe – crkva, vojska, obrazovne institucije i dr.	2
Samoopisno poljoprivredno gospodarstvo	70
UKUPNO BROJ PODUZETNIKA U POLJOPRIVREDI	463

Izvor: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, izrađeno 28.07.2025.

Glavne poljoprivredne grane

Na području općine Erdut najzastupljenije su sljedeće poljoprivredne grane:

- **Ratarstvo:** Ovo je dominantna grana poljoprivrede. U ratarstvu se uzgajaju razne **žitarice** (poput pšenice, kukuruza) i **industrijsko bilje** (npr. soja).
- **Voćarstvo:** Važna je i proizvodnja voća. Najčešće se uzgajaju **marelice, trešnje, šljive, jabuke, kruške, orasi i lješnjaci**.
- **Vinogradarstvo i vinarstvo:** Općina Erdut, a posebno Erdutsko vinogorje, poznata je po svojim vinogradima i kvalitetnim vinima.
- **Stočarstvo:** Iako u manjem obimu u usporedbi s ratarstvom, prisutno je i stočarstvo, uključujući **tov junadi, proizvodnju mlijeka, uzgoj svinja** (tovljenika i odojaka), u novije vrijeme sve je više prisutno ovčarstvo.
- **Povrćarstvo:** Uzgoj različitih vrsta povrća, često s naglaskom na ekološku proizvodnju, također je zastupljen.
-

Značajke poljoprivrede u Erdutu

- **Velike poljoprivredne površine:** Poljoprivredne površine čine značajan udio u ukupnoj površini općine, oko 10.898 hektara, što je otprilike 69% ukupne površine.
- **Organiziranost proizvođača:** Postoje poljoprivredne zadruge, poput P.Z. "Agro-Dunav", koje okupljaju značajan broj poljoprivrednika (oko 25 zadrugara) i obrađuju velike površine zemlje.
- **Potencijal navodnjavanja:** Područje ima velik potencijal za navodnjavanje zbog blizine Dunava i Drave, što je ključno za postizanje većih prinosa i stabilnosti u proizvodnji, pogotovo kod kultura poput voća i povrća.
- **Utjecaj klimatskih promjena:** Poljoprivreda je osjetljiva na klimatske promjene, pa se ulažu napor u unaprjeđenje sustava zaštite okoliša i prilagodbu novim uvjetima.

Općina Erdut kontinuirano radi na podršci poljoprivrednicima i razvoju poljoprivrednog sektora kroz razne projekte i inicijative, prepoznajući njegovu ključnu ulogu u lokalnom gospodarstvu

TURIZAM

Kombinacija prirodnih ljepota, bogate povijesti, kulturne baštine i prepoznatljive eno-gastronomije čini općinu Erdut privlačnom destinacijom za različite vrste turista.

Ključni oblici turizma

Općina Erdut se fokusira na razvoj nekoliko ključnih turističkih grana:

- **Vinski turizam:** Erdutsko vinogorje, jedno od najznačajnijih u Slavoniji, okosnica je turističke ponude. Posjetitelji mogu uživati u obilascima vinarija, degustacijama vrhunskih vina (posebno graševine), šetnjama vinogradima i upoznavanju povijesti vinarstva. **Erdutski vinogradi** ističu se Starim podrumom iz 1730. godine, dvorcem Adamovich-Cseh iz 19. stoljeća (zaštićeno kulturno dobro) te impresivnom Velikom

bačvom, najvećom drvenom vinskom bačvom na svijetu u upotrebi (75.000 litara). Organiziraju se i vinske radionice i tematska putovanja.

- **Ruralni turizam:** Brojna seoska domaćinstva nude smještaj i priliku za doživljaj autentičnog slavonskog života. Posjetitelji mogu uživati u tradicionalnoj kuhinji, starim zanatima i običajima.
- **Sakralni turizam: Svetište Gospe od Utočišta u Aljmašu** je važno marijansko svetište koje privlači desetke tisuća hodočasnika svake godine.
- **Aktivni turizam:**
 - **Biciklizam:** Općinom prolazi EuroVelo 6 biciklistička ruta uz Dunav, a tu su i vinske ceste kroz vinogorje, idealne za biciklističke ture.
 - **Plovidba, lov i ribolov:** Blizina Dunava i Drave omogućuje razvoj nautičkog turizma, ribolova i lova, s mnogobrojnim rukavcima i prirodnim ljepotama.
 - **Pješačenje:** Razvijaju se pješačke staze koje povezuju prirodne vrijednosti i turistička odredišta.
- **Kulturni turizam:** Posjetitelji mogu istražiti bogatu povijest i kulturnu baštinu, uključujući srednjovjekovnu **Erdutsku kulu** iz 15. stoljeća s impresivnim pogledom na Dunav, te crkve i spomenike u Dalju (npr. crkva sv. Dimitrija iz 1715.). **Kulturno-znanstveni centar "Milutin Milanković"** u Dalju također je značajna točka.

Manifestacije i događanja

Općina Erdut je domaćin brojnim manifestacijama koje privlače posjetitelje tijekom cijele godine:

- **Wine & Art / Wine & Bike Tour Erdut:** Ove manifestacije spajaju vinski užitak s umjetnošću i biciklizmom, privlačeći ljubitelje vina i aktivnog odmora.
- **Sajmovi:** Organiziraju se sajmovi starih zanata, običaja i lokalnih proizvoda (npr. "Gužvarijada" u Dalju), kao i sajmovi cvijeća i seoskog turizma.
- **Gastronomske manifestacije:** Posebno su popularne fišijade, poput **Velike aljmaške fišijade** ("FIŠ & ALJMAŠ"), koje promoviraju tradicionalnu dunavsku gastronomiju.
- **Daljsko ljeto kulture:** Ljetni festival koji nudi raznovrsne kulturne sadržaje.

Potencijal i razvoj

Općina Erdut ima veliki potencijal za daljnji razvoj turizma, čemu pridonose:

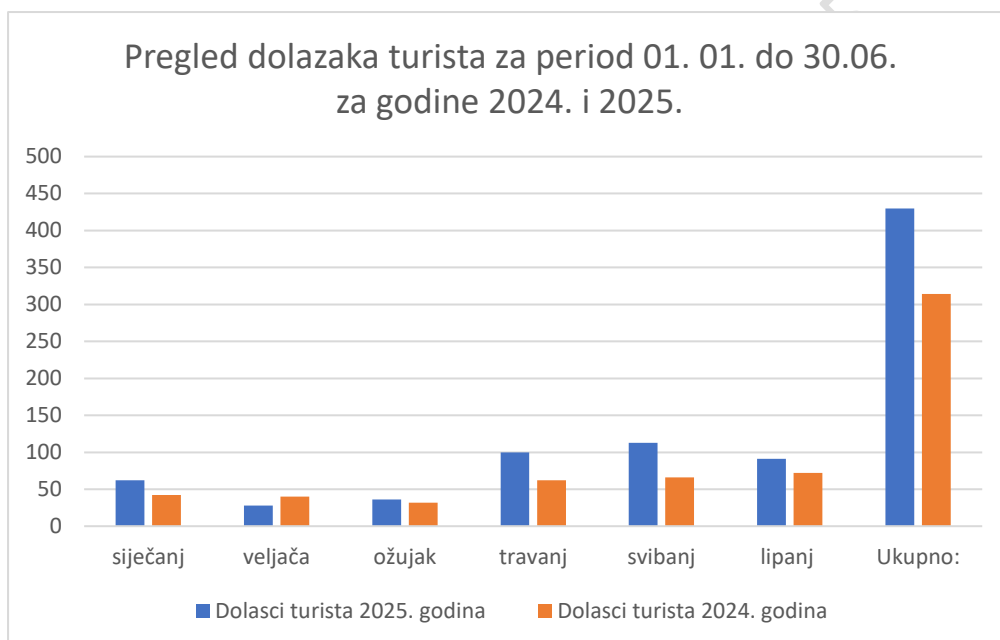
- **Geografski položaj:** Smještenost uz Dunav i Drave, te blizina Osijeka i Vukovara.
- **Prirodne ljepote:** Plodno zemljište, očuvana priroda i riječni krajobrazi.
- **Bogata baština:** Vinska tradicija, povijesni objekti i kulturne manifestacije.

Općina Erdut i Turistička zajednica općine Erdut aktivno rade na promociji i unaprjeđenju turističke ponude, uključujući razvoj smještajnih kapaciteta i ugostiteljskih objekata, te privlačenje turista kroz tematske rute i događanja.

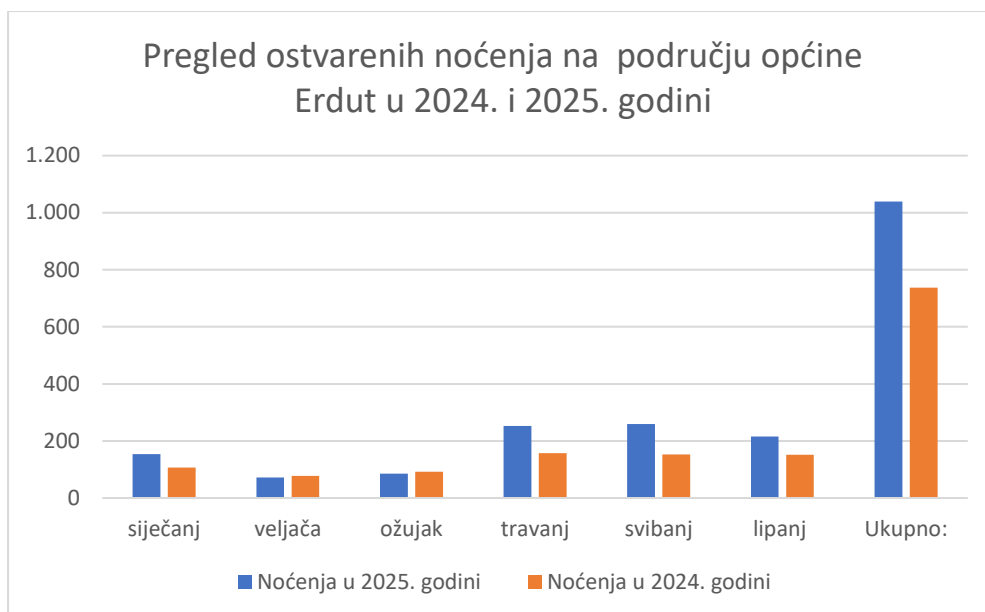
PRIKAZ TURISTIČKOG PROMETA I UPOREDNI POKAZATELJI

Datum/mjeseci	Dolasci turista 2025. godina	Dolasci turista 2024. godina
siječanj	62	42
veljača	28	40
ožujak	36	32
travanj	100	62
svibanj	113	66
lipanj	91	72
Ukupno:	430	314

Izvor: e-visitor, Turistička zajednica općine Erdut, obrada – autor

Datum/mjeseci	Noćenja u 2025. godini	Noćenja u 2024. godini
siječanj	154	107
veljača	72	77
ožujak	85	92
travanj	253	157
svibanj	259	153
lipanj	216	151
Ukupno:	1.039	737

MALO I SREDNJE PODUZETNIŠTVO U OPĆINI ERDUT

Malo i srednje poduzetništvo (MSP) igra značajnu ulogu u gospodarstvu Općine Erdut, pridonoseći zapošljavanju, inovacijama i ukupnom razvoju zajednice. Iako poljoprivreda ima dominantnu ulogu, MSP sektor razvija se u različitim područjima, nadopunjujući primarne djelatnosti i otvarajući nove mogućnosti. MSP sektor u Erdutu karakterizira raznolikost, s naglaskom na:

- **Poljoprivreda i prerada poljoprivrednih proizvoda:** Veliki broj malih i srednjih poduzeća (često u obliku obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava - OPG-ova) bavi se ratarstvom, voćarstvom i vinogradarstvom. Uz to, raste broj poduzetnika koji se bave preradom vlastitih ili lokalno uzgojenih proizvoda (npr. proizvodnja vina, voćnih sokova, džemova, suhog voća, meda, rakija i drugo).
- **Turizam i ugostiteljstvo:** S razvojem vinskog, ruralnog i sakralnog turizma, raste i broj malih i srednjih poduzeća u turističkom sektoru. To uključuje smještajne kapacitete (seoska domaćinstva, apartmani, mali hoteli), restorane, vinotočja i pružatelje usluga aktivnog turizma.
- **Trgovina i usluge:** Prisutna su i mala poduzeća u sektoru trgovine na malo, pružanju raznih usluga za stanovništvo i poduzeća (npr. frizerski saloni, auto-mehaničarske radionice, građevinske usluge). U zadnje dvije godine broj obrta u sektoru građevine je značajno porastao.

BROJ OBRTA U RADU	100
-------------------	-----

Izvor: Obrtni registar, na dan: 28.07.2025.

PODUZETNIČKA POTPORNA INFRASTRUKTURA

Za podršku razvoju malog i srednjeg poduzetništva, Općina Erdut uspostavila je poduzetničku potporna infrastrukturu, s ciljem pružanja potpore poduzetnicima u različitim fazama njihovog poslovanja.

Ključna poduzetnička potporna institucija u Općini Erdut

Glavnu ulogu u pružanju poduzetničke potpore na području Općine Erdut ima **Poduzetničko razvojni centar Općine Erdut lokalna razvojna agencija d.o.o. (PORC LRA Erdut)**. Njegova misija je biti generator i katalizator pozitivnih promjena u poduzetništvu.

PORC Erdut nudi niz usluga poduzetnicima:

- **Edukacije:** Pružaju praktične i stručne informacije prilagođene poljoprivrednicima i poduzetnicima koji žele unaprijediti svoje poslovanje. Organiziraju radionice i seminare na različite teme.
- **Projekti:** Pružaju podršku u razvoju i provedbi projekata u poljoprivredi, turizmu i općenito poduzetništvu, uključujući pomoć kod prijave na EU fondove i nacionalne natječaje.
- **Savjetovanje:** Nude računovodstveno, porezno i financijsko savjetovanje, te podršku u provedbi projekata i optimizaciji poslovanja. To je ključno za male poduzetnike koji često nemaju vlastite interne resurse za ove kompleksne teme.
- **Umrežavanje:** Potiču umrežavanje poduzetnika, udruga i institucija radi razmjene ideja, resursa i znanja.
- **Kreiranje novih radnih mjesta:** Aktivno rade na identifikaciji mogućnosti za stvaranje novih radnih mjesta na području općine.

INDEKS RAZVIJENOSTI OPĆINE ERDUT

U Hrvatskoj se **indeks razvijenosti** koristi za razvrstavanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju njihove razvijenosti. Ovaj indeks je ključan jer utječe na pristup različitim fondovima i potporama, kako nacionalnim, tako i europskim.

Općina Erdut je prema važećoj Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti svrstana u I. skupini, to znači da se nalazi u zadnjoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

Ovaj status je značajan jer:

- **Pristup fondovima i potporama:** Općine u I. skupini, kao i one u nižim skupinama, imaju **najveći prioritet i najveći intenzitet sufinanciranja** iz nacionalnih i EU fondova. To je ključno za razvojne projekte u poljoprivredi, turizmu, infrastrukturi, malom i srednjem poduzetništvu te društvenim uslugama.

- **Privlačenje investicija:** Visok intenzitet potpora čini Općinu Erdut atraktivnijom lokacijom za investitore, jer se njihovi projekti mogu sufinancirati u značajno većem postotku.
- **Smanjenje nejednakosti:** Ova klasifikacija omogućava ciljano usmjeravanje sredstava prema područjima kojima je razvojna pomoć najpotrebnija, s ciljem smanjenja regionalnih razlika.
- **Porezne olakšice:** Ovisno o važećim propisima, građani koji imaju prebivalište na područjima razvrstanim u ovu skupinu mogu imati pravo na određene porezne olakšice.

SWOT ANALIZA IZAZOVA I RAZVOJNIH POTREBA

U nastavku je prikazana SWOT analiza izazova i razvojnih potreba Općine Erdut na temelju Analize stanja iz viših strateških dokumenata (Plana razvoja Općine Erdut do 2030. godine) kao i podataka prikupljenih od strane izvođača ovog dokumenta. SWOT analiza se odnosi na sve navedene elemente analize i to: prirodnih potencijala, prostora, infrastrukture, komunalne djelatnosti, društvenih djelatnosti, kulturne baštine, gospodarstva.

SNAGE	SLABOSTI
• Općina bogata prirodnim resursima – obradivim poljoprivrednim zemljištem šumom, vodom • Dobar geoprometni položaj • Dugogodišnja tradicija bavljenja poljoprivredom • Poznato vinogradarsko i vinsko područje • Raznolike mogućnosti razvoja turizma • Očuvan okoliš i obale rijeke • Općina bogata kulturnim dobrima i sakralnim objektima • Organizirani programi osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja • Organizirana primarna zdravstvena zaštita • Suradnja s civilnim sektorom • Organizirana stomatološka ambulanta • Izdvajanje proračunskih sredstava za programe socijalne skrbi	• Divlja odlagališta otpada • Nizak udio korištenja obnovljivih izvora energije • Nedostatak kanalizacijskog sustava • Nedostatak sustava odvodnje • Nedostatak javnog prijevoza • Manjak parkirališta • Iseljavanje obrazovanih i mladih kadrova • Depopulacija i negativan prirodni priraštaj • Nepostojanje tržnice lokalnih proizvoda • Nedostatak smještaja za starije i nemoćne
PRILIKE	PRIJETNJE
• Korištenje prirodnih i kulturnih potencijala u turističke svrhe • Izgradnja i rekonstrukcija lokalnih i nerazvrstanih cesta • Uzgoj osjetljivih poljoprivrednih kultura	• Elementarne nepogode uvjetovane klimatskim promjenama • Zagađenje okoliša zbog nepostojanja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda • Brzi razvoj novih tehnologija i njihovo sporo usvajanje i primjena

• Razvoj seoskog turizma u sklopu poljoprivrednih gospodarstava • Izgradnja i revitalizacija prostora za razvoj kulturnog turizma • Poticanje razvoja civilnog društva • Dostupnost financijskih sredstava za investiranje u fizičku društvenu infrastrukturu iz različitih EU fondova • Smanjenje socijalne nejednakosti i kulturne isključenosti stanovnika Općine • Digitalizacija javne uprave	• Iseljavanje stanovništva • Starenje stanovništva • Odlazak mladih i obrazovanih u gradske sredine • Slaba motiviranost građana za uključivanje u projekte javnog interesa • Česte promjene zakona
---	---

VIZIJA, MISIJA, PRIORITETI I MJERE OPĆINE ERDUT

Na temelju navedenih analize stanja relevantnih za daljnji razvoj općine Erdut, identificirana je vizija razvoja koja služi za definiranje posebnih ciljeva i ključnih područja intervencija u srednjoročnom razdoblju do 2029. godine.

Vizija razvoja općine Erdut usklađena je s razvojnim smjerovima Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. i Planom razvoja Osječko-baranjske županije do 2027. godine, kao i vrijednostima i načelima koje promiče Europska unija u novom programskom razdoblju 2021. – 2027.

VIZIJA OPĆINE ERDUT JE POSTATI GOSPODARSKI RAZVIJENA, PROMETNO POVEZANA, KULTURNA SREDINA ČIJI SE NAPREDAK TEMELJI NA MODERNOM, PAMETNOM I ODRŽIVOM RAZVOJU PODRUČJA

Misija

Misija Općine Erdut je stvoriti uvjete i izgraditi kapacitete koji će omogućiti razvoj općine Erdut čime će se osigurati gospodarski napredak, povećati kvaliteta života i društveni standard svih stanovnika Općine Erdut.

Misija općine Erdut je biti pokretač lokalnih inicijativa i poboljšanja infrastrukture za obrazovanje, socijalno uključivanje i društveni život, a sve na načelima održivog razvoja.

DOPRINOS PROVEDBI CILJEVA I PRIORITETA IZ POVEZANIH AKATA STRATEŠKOG PLANIRANJA

Provedbeni program Općine Erdut za razdoblje 2025.-2029. godine doprinosi provedbi nadređenog akta strateškog planiranja, odnosno osigurava provedbu posebnih ciljeva iz Plana razvoja Osječko – baranjske županije za razdoblje do 2027.godine, Plan razvoja općine Erdut do 2030. godine a što prati Višegodišnji financijski okvir Europske unije. Plan razvoja Osječko – baranjske županije za razdoblje do 2027. godine je srednjoročni akt strateškog planiranja koji predstavlja okvir za poticanje razvoja Županije. Sadrži ključne strateške odrednice poput vizije, razvojnih prioriteta, posebnih ciljeva, mjera i projekata od strateškog značaja. Osim što predstavlja okvir za usklađivanje razvojnih puteva u županiji, njime se osigurava funkcionalna poveznica s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine, ali i drugim europskim, nacionalnim i lokalnim razvojnim planovima.

PREGLED PRIORITETA IZ PLANA RAZVOJA OBŽ, POSEBNIH CILJEVA PLANA RAZVOJA OPĆINE ERDUT I PODRUČJA PROVEDBENOG PROGRAMA OPĆINE ERDUT

PRIORITETI JAVNIH POLITIKA (SREDNJOROČNI PRIORITETI IZ PLANA RAZVOJA OBŽ)	POSEBNI CILJEVI (IZ PLANA RAZVOJA OPĆINE ERDUT)	PODRUČJA PROVEDBENOG PROGRAMA
OSNAŽIVANJE I UNAPRJEĐENJE DRUŠTVENOG SUSTAVA I KVALITETE ŽIVOTA GRAĐANA	Podrška demografskoj revitalizaciji i osnaživanje obitelji Razvoj i unaprjeđenje sustava odgoja i obrazovanja Razvoj i unaprjeđenje sustava socijalne skrbi Jačanje zajednice i civilnog društva u funkciji poticanja aktivnog i kvalitetnog života građana	• Demografija • Odgoj i obrazovanje • Briga o djeci • Socijalna skrb • Kultura, tjelesna kultura i sport
KVALITETAN, SIGURAN I OČUVAN ŽIVOTNI PROSTOR	Unaprjeđenje sustava zaštite okoliša i održivog korištenja prirodnih dobara te jačanje otpornosti i ublažavanje klimatskih promjena Razvoj lokalne infrastrukture radi unaprjeđenja kvalitete života	• Prostorno i urbanističko planiranje • Uređenje naselja i stanovanje • Komunalno gospodarstvo • Zaštita i unaprjeđenje prirodnog okoliša

	Jačanje kapaciteta, spremnosti i otpornosti zajednice na rizike	• Protupožarna i civilna zaštita • Promet i održavanje javnih prometnica
REGIONALNA PREPOZNATLJIVOST, KONKURENTNOST I INOVATIVNOST GOSPODARSTVA	Razvoj i unaprjeđenje poslovnog okruženja te konkurentnosti i inovativnosti gospodarstva	• Gospodarski razvoj
UČINKOVITO I DJELOTVORNO UPRAVLJANJE	Unaprjeđenje učinkovitosti i djelotvornosti javnog sektora i upravljanja javnom imovinom	• Lokalna uprava i administracija

OKVIR PODRUČJA PROVEDBENOG PROGRAMA OPĆINE ERDUT 2025.-2029. GODINA, OPIS MJERA, KLJUČNE AKTIVNOSTI I POKAZATELJI REZULTATA

Okvir Provedbenog programa definiran je kroz 13 razvojnih područja: uređenje naselja i stanovanje; prostorno i urbanističko planiranje; komunalno gospodarstvo; odgoj i obrazovanje; briga o djeci; socijalna skrb; kultura; tjelesna kultura i sport; zaštita i unaprjeđenje prirodnog okoliša; protupožarna i civilna zaštita; promet i održavanje javnih prometnica; gospodarski razvoj; lokalna uprava i administracija; demografija.

U okviru 13 područja - mjera su aktivnosti kroz koje će Općina Erdut pratiti uspješnost vlastitog strateškog planiranja te provedenih ciljeva i rezultata Provedbenog programa. Svaka od aktivnosti mjerit će se kroz definirane pokazatelje rezultata te utvrđene polazišne i ciljne vrijednosti za određeni pokazatelj rezultata.

Svaka mjera s ključnim aktivnostima i pokazateljima rezultata detaljno je razrađena u Prilogu I. u kom su jasno naznačene i poveznice s proračunskim programima i aktivnostima.

PODRUČJE PROVEDBENOG PROGRAMA	AKTIVNOSTI koje se provode u svrhu ostvarivanja mjera iz navedenog područja	POKAZATELJI REZULTATA za praćenje napretka u provedbi
Uređenje naselja i stanovanje	• Aktivnosti vezane za unaprjeđenje stanovanja	• Novoizgrađena dječja igrališta • Broj izgrađenih objekata javne infrastrukture - javni toaleti
Prostorno i urbanističko planiranje	• Aktivnosti vezane za prostorno planiranje	• Izmijenjena i dopunjena prostorno planska dokumentacija

Komunalno gospodarstvo	• Aktivnosti vezane za izgradnju i održavanje komunalne infrastrukture • Održavanje javnih površina • Poboljšanje komunalne opremljenosti	• Održavanje javne površine u m² • Novoizgrađena grobna mjesta
Odgoj i obrazovanje	• Unaprjeđenje uvjeta obrazovanja • Dodjela stipendija za visoko i srednjoškolsko obrazovanje	• Učenici koji primaju subvenciju za prijevoz • Stipendisti – studenti • Stipendisti - učenici
Briga o djeci	• Redovna djelatnost vrtića	• Upisana djeca u vrtić
Socijalna skrb	• Aktivnosti dodjele subvencija, pomoći i donacija	• Korisnici socijalnih usluga • Korisnici sredstava za ogrjev
Kultura, tjelesna kultura i sport	• Unaprjeđenje dostupnosti sportsko rekreacijskih sadržaja • Poticanje razvoja sporta i rekreacije • Ulaganje u zaštitu kulturne baštine te očuvanje i promociju kulturnih i povijesnih vrijednosti	• Organizirane kulturne manifestacije • Sportski klubovi koji primaju subvenciju za rad • Novi javni sportski tereni /igrališta
Zaštita i unapređenje prirodnog okoliša	• Aktivnosti vezane za zaštitu prirode • Uspostava cjelovitog sustava za održivo gospodarenje otpadom	• Sanirani lokaliteti ilegalnih odlagališta otpada • Tretmani dezinsekcije komaraca godišnje • Tretmani deratizacije godišnje
Protupožarna i civilna zaštita	• Aktivnosti vezane za pružanje vatrogasne i civilne zaštite • Organizacija i redovan rad sustava civilne zaštite i spašavanja na području općine	• Opremljeni objekti DVD-a • Pripadnici sustava civilne zaštite na području općine
Promet i održavanje javnih prometnica	• Unaprjeđenje i izgradnja prometne infrastrukture • Razvoj lokalne prometne mreže	• Km novih pješačkih staza • Novoizgrađena parkirna mjesta
Gospodarski razvoj	• Aktivnosti vezane za poticanje razvoja poduzetništva i gospodarstva • Poticanje održivog razvoja turizma • Razvoj i pružanje potpora poduzetničkim	• Korisnici potpore za MSP, poljoprivrednici • Turistička noćenja

	institucijama i pružanje mjera potpora malim i srednjim poduzetnicima	
Lokalna uprava i administracija	- Aktivnosti vezane za redovnu djelatnost izvršnog tijela , predstavničkih tijela i upravnih tijela općine - Jačanje kompetencija i unaprjeđenje sustava javne uprave - Učinkovito upravljanje javnim prostorom i imovinom	- Izdana rješenja - Zaposlenici koji su sudjelovali na stručnim seminarima
Demografija	Poticanje nataliteta	Obitelji koje su ostvarile pravo na potporu za novorođenčad

OPIS MJERA

MJERA 1. UREĐENJE NASELJA I STANOVANJE Program u Proračunu općine Erdut A 1001 Održavanje komunalne infrastrukture i A 1002 Ostale usluge				
Ključne aktivnosti	Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost 2025.	Ciljna vrijednost 2029.	Proračunska aktivnost
1.Izgrađeni objekti javne infrastrukture - dječja igrališta	Broj izgrađenih objekata javne infrastrukture - dječja igrališta	1	2	A 100103
2.Izgrađeni objekti javne infrastrukture - javni toalet	Broj izgrađenih objekata javne infrastrukture - javni toaleti	0	1	A100201
Svrha mjere: Razvojem lokalne infrastrukture osigurati bolju kvalitetu života svim stanovnicima općine Erdut, za postignuće ove mjere planirani se i dodatne aktivnosti kroz proračun Općine Erdut				
Rok za postignuće: svibanj 2029.				
Procijenjeni trošak provedbe mjera: 3.000.000,00 eura				

MJERA 2. PROSTORNO I URBANISTIČKO PLANIRANJE Program u Proračunu općine Erdut A 1002 Ostale usluge				
Ključne aktivnosti	Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost 2025.	Ciljna vrijednost 2029.	Proračunska aktivnost
Izmjene i dopune prostorno-	Broj izmijenjene i dopunjene	0	1	A100201

planske dokumentacije	prostorno - planske dokumentacije			
Svrha mjere: Unaprijediti prostorni razvoj naselja općine Erdut kroz planske i funkcionalne zahvate u prostoru, povećati kvalitetu javnih sadržaja i unaprijediti uvjete stanovanja i društvenog života kao i planirati uvođenjem kvalitetnih i pametnih rješenja za upravljanje razvojem				
Rok za postignuće: svibanj 2029.				
Procijenjeni trošak provedbe mjera: 30.000,00 eura				

MJERA 3. KOMUNALNO GOSPODARSTVO Program u Proračunu općine Erdut Program 1001 Održavanje komunalne infrastrukture Program 1003 Javna rasvjeta				
Ključne aktivnosti	Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost 2025.	Ciljna vrijednost 2029.	Proračunska aktivnost
Održavanje javne rasvjete	Broj intervencija na održavanju javne rasvjete, godišnje	70	50	A100301
Održavanje javnih površina	Održavanje javne površine u m2	638.600	750.000	A100102
Poboljšanje komunalne opremljenosti	Broj novoizgrađenih grobnih mjesta	25	75	A100103
Svrha mjere: Kroz ulaganja u javne površine i infrastrukturu, povećati kvalitetu i održivost komunalne infrastrukture s ciljem poboljšanja životnih uvjeta i dostupnosti sadržaja za sve mještane. Cilj i svrha navedene mjere je poboljšanje i unaprjeđenje komunalnih usluga i infrastrukture na cijelom području općine Erdut. Uzimajući u obzir utjecaj klimatskih promjena, aktivnosti će se usmjeriti ka provođenju javnih politika usmjerenih na očuvanje bioraznolikosti i prostornih resursa, osnaživanje nisko ugljičnog rasta i djelotvorno upravljanje resursima radi smanjivanja.				
Rok za postignuće: svibanj 2029.				
Procijenjeni trošak provedbe mjera: 1.116.000,00 eura				
MJERA 4. ODGOJ I OBRAZOVANJE Program u Proračunu općine Erdut Program 1007 Program javnih potreba u školstvu				
Ključne aktivnosti	Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost 2025.	Ciljna vrijednost 2029.	Proračunska aktivnost
Unaprjeđenje uvjeta obrazovanja	Broj učenika koji primaju subvenciju za prijevoz	140	150	A100701
Dodjela stipendija za visoko školsko obrazovanje	Broj stipendista - studenata	20	30	A100701

Svrha mjere: Doprinijeti razvoju sustava odgoja i obrazovanja na području općine Erdut jačanjem kapaciteta obrazovnih ustanova i time osigurati jednaki pristup obrazovanju svoj djeci i mladima područja
Rok za postignuće: svibanj 2029.
Procijenjeni trošak provedbe mjera: 780.000,00 eura

MJERA 5. BRIGA O DJECI				
Program u Proračunu općine Erdut 1013 SOCIJALNA ZAŠTITA				
Ključne aktivnosti	Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost 2025.	Ciljna vrijednost 2029.	Proračunska aktivnost
Redovna djelatnost vrtića	Ukupan broj upisane djece	140	170	A101301
Svrha mjere: Omogućiti svoj djeci s područja općine Erdut boravak u vrtićima				
Rok za postignuće: svibanj 2029.				
Procijenjeni trošak provedbe mjere: 1.200.000,00 eura				

MJERA 6. SOCIJALNA SKRB				
Program u Proračunu općine Erdut 1013 Program socijalne zaštite				
Ključne aktivnosti	Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost 2025.	Ciljna vrijednost 2029.	Proračunska aktivnost
Provedba programa Zaželi	Broj pripadnika ciljne skupine kojima je pružena pomoć	180	180	T101709
Isplata jednokratnih pomoći	Broj isplaćenih jednokratnih pomoći, godišnje	40	60	A101301
Svrha mjere: Osigurati ravnomjernu i dostupnu socijalnu skrb, posebno za starije, nemoćne, radi očuvanja dostojanstva i kvalitete života svih stanovnika Općine Erdut				
Rok za postignuće: svibanj 2029.				
Procijenjeni trošak provedbe mjere: 1.676.000,00 eura				

MJERA 7. KULTURA, TJELESNA KULTURA I SPORT				
Program u Proračunu općine Erdut Program 1011 Program javnih potreba u sportu, 1012 Program javnih potreba u kulturi i tehničkoj kulturi, 1002 Ostale usluge, Program 1016 i 1017 Redovna djelatnost				
Ključne aktivnosti	Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost 2025.	Ciljna vrijednost 2029.	Proračunska aktivnost
Unaprjeđenje dostupnosti sportsko rekreacijskih sadržaja	Broj novih javnih sportskih terena/igrališta	0	2	A100201

Poticanje razvoja sporta i rekreacije	Broj sportskih klubova koji primaju subvenciju za rad	18	20	A101101
Ulaganje u zaštitu kulturne baštine te očuvanje i promociju kulturnih i povijesnih vrijednosti	Broj organiziranih kulturnih manifestacija	10	40	A101201 A101602 A101701
Svrha mjere: Povećati dostupnost kulturnih i sportskih sadržaja i potaknuti uključivanje stanovništva, osobito mladih, kroz organizaciju kulturnih događanja i izgradnju sportske infrastrukture				
Rok za postignuće: svibanj 2029.				
Procijenjeni trošak provedbe mjere: 1.834.000,00 eura				

MJERA 8. ZAŠTITA I UNAPRJEĐENJE PRIRODNOG OKOLIŠA				
Program u Proračunu općine Erdut 1004 Zaštita okoliša, Program 1002 Ostale usluge, Program 1015 Redovna djelatnost				
Ključne aktivnosti	Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost 2025.	Ciljna vrijednost 2029.	Proračunska aktivnost
Uspostava cjelovitog sustava za održivo gospodarenje otpadom	Broj saniranih lokaliteta ilegalnih odlagališta otpada	7	20	A100401
Provedba Programa DDD mjera	Broj tretmana dezinfekcije komaraca godišnje	15	20	
	Broj tretmana deratizacije godišnje	2	2	A101501 A100201
Svrha mjere: Održivo upravljanje prirodom i resursima kroz unaprjeđenje lokalnih aktivnosti vezanih za zaštitu okoliša i racionalno gospodarenje otpadom u općini Erdut. Svrha aktivnosti na ovom području mjera je prvenstveno povećanje djelotvornosti u gospodarenju komunalnim otpadom i priprema za prijelaz na kružno gospodarstvo.				
Rok za postignuće: svibanj 2029.				
Procijenjeni trošak provedbe mjere: 2.760.000,00 eura				

MJERA 9. PROTUPOŽARNA I CIVILNA ZAŠTITA
Program u Proračunu općine Erdut Program 1009 Zaštita od požara Program 1010 Civilna zaštita

Ključne aktivnosti	Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost 2025.	Ciljna vrijednost 2029.	Proračunska aktivnost
Aktivnosti vezane za pružanje vatrogasne zaštite	Broj opremljenih objekata DVD-a na području općine Erdut	4	4	A100901
Organizacija i redovan rad sustava civilne zaštite i spašavanja na području općine Erdut	Ukupan broj pripadnika sustava civilne zaštite na području općine	20	25	A101001
Svrha mjere: Boljim planiranjem, opremanjem i koordinacijom službi civilne zaštite i vatrogasne zaštite unaprijediti sigurnosni sustav općine Erdut s naglaskom na prevenciju i brzu intervenciju u kriznim situacijama				
Rok za postignuće: svibanj 2029.				
Procijenjeni trošak provedbe mjere: 310.000,00 eura				

MJERA 10. PROMET I ODRŽAVANJE JAVNIH PROMETNICA Program u Proračunu općine Erdut 1005 Održavanje nerazvrstanih cesta, Program Redovna djelatnost				
Ključne aktivnosti	Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost 2025.	Ciljna vrijednost 2029.	Proračunska aktivnost
Unaprjeđenje i izgradnja prometne infrastrukture - obnova i asfaltiranje nerazvrstanih cesta	Duljina (u m) saniranih otnesnica, godišnje	1.200	3.000	A101501
Razvoj lokalne prometne mreže	Broj novoizgrađenih parkirnih mjesta	0	10	A100501
Svrha mjere: Povećati kvalitetu, sigurnost i održivost prometne infrastrukture kroz ulaganja u prometnu infrastrukturu, s ciljem poboljšanja životnih uvjeta				
Rok za postignuće: svibanj 2029.				
Procijenjeni trošak provedbe mjere: 616.000,00 eura				

MJERA 11. GOSPODARSKI RAZVOJ Program u Proračunu općine Erdut 1015 Redovna djelatnost , Program 1006 Ostali transferi				
Ključne aktivnosti	Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost 2025.	Ciljna vrijednost 2029.	Proračunska aktivnost
Aktivnosti vezane za poticanje	Broj korisnika potpore za MSP	5	10	A100601

razvoja poduzetništva i gospodarstva				
Poticanje održivog razvoja turizma	Ukupan broj turističkih noćenja	2.000	4.000	A100601 A101501
Razvoj i pružanje potpora poduzetničkim institucijama i pružanje potpora poljoprivrednicima	Ukupan broj poljoprivrednika korisnika potpora	50	70	A101501 A100601
Svrha mjere: Razvijati i poticati poduzetničko okruženje kroz ulaganja u poduzetničku, poljoprivrednu i turističku djelatnost s ciljem povećanja zapošljavanja i održivosti ruralnog razvoja područja				
Rok za postignuće: svibanj 2029.				
Procijenjeni trošak provedbe mjere: 3.100.000,00 eura				

MJERA 12. LOKALNA UPRAVA I ADMINISTRACIJA				
Program u Proračunu općine Erdut Program 1015 Redovna djelatnost				
Ključne aktivnosti	Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost 2025.	Ciljna vrijednost 2029.	Proračunska aktivnost
Aktivnosti vezane za redovnu djelatnost izvršnog tijela, predstavničkih tijela i upravnih tijela općine	Broj izdanih rješenja	3000	5000	A101501
Jačanje kompetencija i unaprjeđenje sustava	Broj zaposlenika koji su sudjelovali na stručnim seminarima	4	6	A101501
Svrha mjere: Povećati učinkovitost, transparentnost i održivost lokalne uprave i administracije njihovim jačanjem kapaciteta, unapređenjem administrativnih i razvojnih procesa te osiguranjem zakonitog i stabilnog financijskog poslovanja.				
Rok za postignuće: svibanj 2029.				
Procijenjeni trošak provedbe mjere: 3.932.000,00 eura				

MJERA 13. DEMOGRAFIJA				
Program u Proračunu općine Erdut 1013 Program Socijalne zaštite				
Ključne aktivnosti	Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost 2025.	Ciljna vrijednost 2029.	Proračunska aktivnost
Poticanje nataliteta	Broj obitelji koje su ostvarile pravo na potporu za novorođenčad	35	45	A101301

Svrha mjere: Poticati natalitet i pomoći pri planiranju obitelji i obiteljske zajednice
Rok za postignuće: svibanj 2029.
Procijenjeni trošak provedbe mjere: 80.000,00 eura

Provedbeni program općine Erdut 2025.-2029. godina

OKVIR ZA PRAĆENJE I VREDNOVANJE

Praćenje i izvještavanje o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave je dio procesa strateškog planiranja.

Praćenje provedbe akata strateškog planiranja je proces prikupljanja, analize i usporedbe pokazatelja kojima se sustavno prati uspješnost provedbe ciljeva i mjera akata strateškog planiranja.

Izvještavanje o provedbi akata strateškog planiranja je proces pružanja pravovremenih i relevantnih informacija ključnim nositeljima strateškog planiranja na nacionalnoj razini i razini lokalne i područne (regionalne) samouprave te široj javnosti o statusu provedbe akata strateškog planiranja.

Praćenje i izvještavanje temelji se na načelima strateškog planiranja i upravljanja razvojem iz Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 123/17; 151/22).

Za provedbu ovoga Provedbenog programa te za praćenje i izvještavanje o provedbi nadležna je Općina Erdut na čelu s Načelnikom kao odgovornom osobom. Općina Erdut koordinira procesom koji za cilj ima provedbu mjera usmjerenih dostizanju strateških ciljeva te ispunjenju vizije Općine Erdut.

Načelnik će imenovati zaposlenike koji se biti odgovorni za koordinaciju provedbe u suradnji s imenovanim radnim tijelom.

Načelnik je odgovoran za redovno izvještavanje o provedbi Provedbenog programa i uspješnosti zadanih ciljeva.

Na godišnjoj osnovi, krajem svake kalendarske godine, a najkasnije do 20. prosinca ukoliko za to postoji potreba revidirat će se Provedbeni program Općine Erdut.

Sva izvješća o aktivnostima praćenja i izvještavanja Provedbenog programa Općine Erdut koje Općina Erdut provodi, bit će objavljena na službenim internetskim stranicama Općine Erdut.

PRILOZI

PRILOG 1. Tablični prikaz Provedbenog programa Općine Erdut